

24- 30 Adar 2025
Hejmar: 275
Buha: 20 TL
rojname@xwebun.org

xwebûn

xwenasîn e

xwebûn

24 - 30 Adar 2025 / e-mail: rojnameyaxwebun@gmail.com / Hejmar: 275

Imera Basın Adına İmtiyaz Sahibi:
Abdullah Esen
Sorumlu Yazışları Müdürü:
Mehmet Ali Ertaş
Yayın Danışma Kurulu: Abdulla Peşew
Adar Gulan

Heval Dilbîhar
Ehmed Huseynî
Kakşar Oremar
Selim Temo
Dr. Zerdeşt Haco
Munewer Azîzoglu Bazan

Yayın Türü: Haftalık Yaygın Süreli
Yönetim Yeri: Kooperatîfler Mah. Kurt İsmail
Paşa 2 Sk. Güneş Plaza No 18/22
Yenişehir-Diyarbakır
Baskı: Dicle Basım Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti
Selahattin Eyyubi Mah. Turgut Özal Biv. Bahkent
Yapı Koop. 26/UA Bağlar / Diyarbakır

Her nivîskar ji nivîsa
xwe berpirsyar e.

Ji bo abonetiye

Tel: 0 (541) 806 84 85

Newroza azadî û çareseriyê

Gel li dora Ocalan bû yek

Newroza 2025an li bakurê Kurdistanê û Tîrkiyeyê bi dirûşma "Rêbertiya Azad Cîvaka Demokratîk" li 89 navendan ji aliyê milyonan ve hat pîrozkirin. Bi milyonan Kurd bi şev û roj li gund, tax û kolanan agirê Newrozê geş kir û azadiya fizîkî ya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan xwestin.

Li Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê jî bi sed hezaran welatî li 11 bajaran kom bûn û Newroz pîroz kirin. Welatîyên ku bi çoşeke mezin û bi dirûşma "Azadiya fizîkî ya Rêber Abdullah Ocalan garantiya Sûriyeyê demokratîk e" daketin qadan, dilsoziya xwe ya bi Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan re anin ziman.

Li Başûrê Kurdistanê jî bi hezaran welatî li gelek navendan agirê Newrozê pêxistin û girêdana xwe ya bi Abdullah Ocalan re anin ziman.

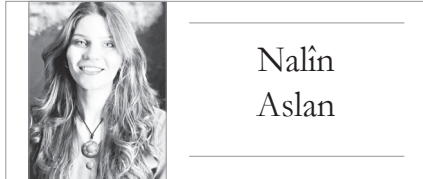
Li Rojhilatê Kurdistanê jî bi deh hezaran Kurdistanî li gelek navendan kom bûn û li dora pêtên agir bûn yek.

Bi milyonan Kurd li çar parçeyên Kurdistanê di Newroza 2025an de li dora agirê Newrozê kom bûn û li peyama Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan a "Aştî û Cîvaka Demokratîk" xwedî derketin. Bi milyonan Kurdên ku bi çoşeke mezin beşdarî pîrozbahiyên Newrozê bûn, azadiya fizîkî ya Rêber Abdullah Ocalan xwestin. Di hemû pîrozbahî û axaftinan de peyama azadiya fizîkî ya Rêber Abdullah Ocalan û çareserîya demokratîk derket pêş. Gel xwest Newroza 2025an bibe Newroza Azadî û Çareseriyê.

Wêne: Bilal Guldem

Di civakê de rola jinên kurd

Tevlîbûna zêde ya jinan di jiyana civakî de wê ne tenê ji bo azadiya jinan, ji bo tevahiya civakê jî gaveke mezin be. Têkoşîna jinên kurd di rêya avakirina civakeke adiltir û wekhevîr de mîna keke îlhamê ye

Nalîn
Aslan

Jinên kurd di dîrokê de yek ji hêmanên herî girîng ên pêkhatiya civakî bûne û ji malbatê bigire heta civakê, ji hunerê bigire heta siyasatê di gelek warên jiyandê de rolên bibandor lîstine. Lêbelê, ev rol bi gelemperî di nav zayendî yê kevnepîyê de hatine çêkirin û ji hêla gelek hêmanan ve hatine dorpeç kirin ku qada çalakiya jinan sînordar dike.

Wate û kirinên ku ji jinan re tên kirin, bi taybetî di dema zewacê de, yek ji dînamîkên civakî yê balkêş di civaka kurdî de ye. Di vê çerçoveyê de kevnepîyê wê zêr û bûkê ku di dema zewacê de tên lixwekirin, bûne faktorên ku rewşa civakî ya jinan diyar dikin. Carinan dîtina jinan a takekesî ber bi paş ve kişandiyê. Zêr wekî ewlekariya aborî ya jinan û herwiha nişana statûyê dihat hesabandin, lê gelek caran weke amûreke desthilatdariyê jî hatiyê bikaranîn.

Rola jinan a di civaka kevnepîyê de

Di civaka kurd de, jin di dîrokê de bi rengdêrên wek "rûmeta malbatê", "stûna malê" û "hilgira mîrata çandî" hatine pênasekirin. Berpirsiyarên sereke yê di nava malbatê de bi piranî li ser jinan dihatin danîn; Di karên wek karê malê, lîstikên zarokan, çandinî û xwedîkirina heywanan de bi awayekî aktîf cih girt.

Her wiha jinan di parastina bîra civakî de jî roleke girîng lîstin. Di kevnepîyê dengbêjî de jin bi nalîn û destanan çanda kurdî derbasê nîşên din kirine û bûne sembola berxwedan û sebrê. Lê tevî van hemû rolên xurt jî, azadiya tevgerê ya jinan di qada civakî de bi piranî ji aliyê normên serdest ên mîr ve tên sînorkirin.

Di dema zewacê de helwesta jinan

Zewac di civaka kurd de ne tenê weke yekîtiya du kesan, di heman demê de weke nişana girêdana di navbera malbatan û rewşa civakî de jî dihat dîtin. Di vê pêvajoyê de rolên ku ji jinan re hatine destnîşankirin, gelek caran

bûne ronîkirina têgihîştina civakî. Bi taybetî zêrê ku di dema zewacê de dihat lixwekirin, weke amûreke ku hêza aborî ya mîran nişan dide û bûye hêmaneke ku nîrxê jinan nişan dide, dihat dîtin.

Her çend zêr ji bo hin malbatan wekî ewlehiya aborî ya pêşerojê ya jinê tê dîtin jî, ew bi piranî wekî navgînek ji bo îsbatkirina hêza darayî û rewşa malbata mîr tê bikaranîn. Di hin rewşan de, mîqdara zêrê bûye pîvanek ku cihê jin û malbatên wan di civakê

de diyar dike; Vê yekê zexteke nedîtî li jinan dike.

Ji bo hin malbatan, jin wek zêr bû

Di pêvajoya zewacê de ji cihê ku jin serbixwe tevbigirin teng kiriye. Zewaca jinan, carinan li dijî îradeya wan, li gorî hêviyên aborî yê malbatên wan û danûstandinên bi zêr hatine kirin, ji wan faktorên bûn ku zirarê didin helwesta rast û daxwaza serxwebûnê ya jinan.

Guhertina rolên jinên kurd

Bi demê re, rola civakî ya jinên kurd dest pê kir. Bi zêdebûna derfetên perwerdehiyê û xurtkirina tevgerên jinan re, jinên kurd ne tenê di nav malê de, di gelek warên civakî de jî dest bi rola aktîf kirin.

Perwerde di veguherîna civakî de yek ji amûrên herî girîng ên jinên kurd bûye. Jinên xwenda bi awayekî aktîf beşdarî nava hêza kar bûn û serxwebûna aborî bi dest xistin. Zêdebûna

hebûna jinên kurd, bi taybetî di warên mamostetî, tenduristî û rojnamevaniyê de, di civakê de guhertineke radîkal pêk aniye.

Lê dîsa jî jinên kurd di siyasatê de roleke girîng lîstine û bi rêya meclisên jinan û rêxistinên sivil di têkoşîna wekhevîya zayendî de cih girtine. Hebûna jinan di qada siyasî de li hember pêkanînan kevnepîyê yê wekî zewac û zêr hişmendiyek nû çêkir.

Têkoşîna jinan

Îro jinên kurd li hember bandorên neyînî yê kevnepîyê wê zêr û bûk li ser serxwebûna jinan helwesteke tund nişan didin. Tevgerên jinan amaje bi wê yekê dikin ku pêkanînan bi vî rengî yê kevnepîyê jinan ne weke ferd, weke nesne bi cih dikin û ji bo hişyarkirina hişmendîya civakî gelek projeyan pêk tînin.

Weke mînak li hin gundan jin li dijî ferzkirina zêr di zewacê de derketin û destnîşan kirin ku pêvajoya zewacê êdî ne barekî aborî ye. Di şûna wê de, tevgerên jinan ên ku hewcedariya veberhênanê di perwerdehiya jinan û pêşkeftina pişeyî de diyar dikin, li dijî van pêkanînan modelên alternatîf pêş dixin.

Rola jinên kurd di civakê de di pêvajoya dîrokî de bûye şahidê guhertinên mezin. Jinên ku di warê perwerde, ked û siyasatê de xwedî rûmeta malbatê ne, mîrata çandî û peykerên erkên navxweyî yê di avahiya kevnepîyê de ne, bi demê re di warên wekî perwerde, hêza kar û siyasatê de bêtir xuya dibin.

Pratikên wekî kevnepîyê zêr di pêvajoya zewacê de carinan jin ji bilî kesan wekî armanca peymanê di navbera malbatan de cih digirin û hêmanek zextê diafirînin ku zirarê dide helwesta jinan a rast. Lê îro jinên kurd bi tundî li dijî van kevnepîyan têdikoşin û ji bo wekhevîya zayendî gavên girîng diavêjin.

Tevlîbûna zêde ya jinan di jiyana civakî de wê ne tenê ji bo azadiya jinan, ji bo tevahiya civakê jî gaveke mezin be. Têkoşîna jinên kurd di rêya avakirina civakeke adiltir û wekhevîr de mîna keke îlhamê ye.

Xwendinek li ser romana '99 Morîkên Belavbûyî' ya Helîm Yûsiv

Necah İbrahim

Kurteya romanê (Summary of the novel): Romana "99 Morîkên Belavbûyî" ji 56 morîkan pêk tê ku di her morîkekê de qala serpêhatiya serlehengê Azad bi kerekterên din re tê kirin û her morîkekê di nava xwe de çirokekê vedibêje. Her wiha di herî dawî de morîka derveyî tizbiyê jî heye ku di wê de jî qala kuştina Azad û bûyerên dawîya romanê tê kirin. Di destpêka romanê ta dawîya wê, ji ber sêwîbûn û xerîbiya Azad, derûniya Azad a qels tê dîtin. Her wiha tê dîtin ku hemû kerekterên di romanê de derbas dibin, ji ber şerê li welatê wan û koçberiya wan a ji welêt, ew jî bi pirsgerêkên derûnî re rû bi rû dimînin.

Temaya romanê (The theme of the novel): Bûyerên romanê yê ku wekî morîkên tizbiyan li pey hev rêz dibin. Di destpêka romanê de em dibînin ku

zilamek tê kuştin û di "Morîka derveyî tizbiyê" ya dawiyê romanê jî bi kuştina zilamekî navsere li kolana bajarekî Elmanyayê destpê dike. Piştî çûyîna vî zilamê navsere, bi destxistina deftereke rojnivîskên wî em û nivîskar ji serpêhatiya serlehengê romanê Azad agahdar dibin. Roman bi giştî pirsgerêkên kurdên Rojava, Bakur û Başûr vedibêje, kesên ku ji welatê xwe koçbûne û di riya penaberiyê de rastî tunebûna çandî hatine. Yek ji temayên romanê evîneke bêmiraz e ku tîkiliyê wê ya xurt bi sembola tizbî û morîkan re heye. Her wiha yek ji mijarên ku herî zêde bal tê ser nijadperistiya ku heya niha jî li welatên herî pêşketî heye. Li rex wê di romanê de "Jin" wekî alava têrbûna nêriya mîr hatiyê dîtin.

Cihê romanê (The location of the novel): Ji ber zîlma ku li welêt li Azad û gelê wî tê kirin. Ji vî welatê ku marên kesk nahêlin Azad, jiyaneke azad bijî,

rastî zordariyê tê. Ji ber vî jî Azad berê xwe dide derveyî welêt û Almanyayê, lê bajar navnişan tenê Almanyayê ye. Li Almanyayê, navên tu bajar û tu navnişanên ku bûyer û çiroka Azad lê derbas dibe, nayê gotin. Tenê devera ku Azad lê tê kuştin, di destpêka romanê de dibêje; ku ew jî bajarê bi navê "Nedersaken" e. Lê hin cihan bi nav dike ango taswîr dike; ku bandorê li derûniya Azad dikin.

Dema romanê (The time of the novel): Lê dema kuştina Azad di "morîka ji derveyî tizbiyê de" weke; "Roja şazdehê Adara du hezar û diduyan" tê destnîşankirin. Lê li gorî kronolojiya serpêhatiya Azad, divê ev sala 2012 'an bûya. Ji ber ku weke ku di romanê de derbas dibe, Azad piştî pêlên penaberên Sûriyeyê xwe li sînorên Almanyayê qelibandin, tê kuştin û di herikandina romanê de, hilweşîna bajarên Sûriyê û hovîtiya cihadistanê tê ravekirin.

Divê dem jî li gorî van bûyeran di sala 2012 'an bûya. Dirêjbûna dema romanê çend sal in nayê zanîn. Dibe ku ev dema romanê bi qasî temenê serlehengê romanê Azad be. Her wiha di destpêka romanê de Azad qala destpêka karê xwe yê wergerê ku di sala 2011 'an de destpê kiriye dike. Di dema girêdayî romanê de dema ku kerekterê çiroka xwe vedibêjin em rastî "dema niha" tenê lê dema ku bîranîn û xewnên xwe dibêjin em rastî dema borî tên.

Vegêrana romanê (Return of the novel): Di destpêka romanê de em rastî vegêraneke babetî tenê ku çiroka serlehengê Azad bi riya kesê sêyem tê vegêran. Lê di hemû beşên din ên romanê de em rastî vegêrana xweyî tên. Serlehengê romanê û kerekterên din xwe bi xwe çiroka xwe vedibêjin. Vegêrana romanê bi lez derbas nabe, bûyerê hêdî hêdî derbas dibin an go gelekî bal tê ser wêneyên derbirîni û

şayesandî bi riya vegêranê. Zimanê ku pê bûyer hatine vegotin, zimanekî ne pir dijwar e û bi riya wêneyên derbirîni, zimanê romanê serlehengê bûye.

Nakokî: Di romanê de em dibînin ku nakokî her tim di navbera mirovan de ye. Her tim mirov li dijî mirov. Di pêvajoya xwendina romanê û naskirina kerekteran de em gihîştin vî yekê ku kerekterê hat hezkirin, Azad e, ne ku serlehengê lewre hat hezkirin, ji ber ku xweşîk hatiyê şayesandin.

Nirxandina dawiyê ya romanê: Dema ku roman hat xwendin, tê de hat dîtin ku di destpêka romanê de, kerekter pir di romanê de tune ne lê dema ku roman ber bi dawiyê ve diçe êdî mirov gelek kerekteran dibîne.

Her wiha di romanê de mirov nabîne ku dîmen giştî bi hûrgilî hatine şatesandin lê di hin dîmenan de gelekî li ser şatesandina dîmenan hatiyê seknandin.

Li çar parçeyan Newroz

Navenda Nûçeyan

Bi milyon Kurd li çar parçeyên Kurdistanê, bi dirûşmeya "bijî Serok Apo" daketin qadan û bi coşa herî mezin agirê Newrozê geş kirin û li dora agirê Newrozê govend gerandin. Kurdên ku nêzî 10 rojan li qadan Newroz pîroz kirin, daxwaza azadiya fizîkî ya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan û çareseriyê demokratîk a pirsgrîrê kurd anîn ziman.

Îsal pîrozbahîya Newrozê ewil di 12ê Adarê de li Navçeya Lice ya Amedê cihê ku PKK lê hatiye damezirandin geş bû. Bi vê yekê peyama 'Agirê ku PKKê ji Kawayê Hesinkar dewir girtiye û geş kiriye; li çar parçeyê Kurdistanê û cihanê belav dibe û bêtir geş dibe' da cihanê. Newroz piştê li bajarên Bakurê Kurdistanê, Başûr, Rojhilat û Rojava li çar parçeyên Kurdistanê belav bû û tîna xwe da bajarên Tirkiyeyê jî.

Bakur ji bo azadiya Ocalan bûn yek

Îsal Newroz li ser Banga "Aştî û Civaka Demokratîk" a Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, bi dirûşmeya "Rêbertiya Azad Civaka Demokratîk" li 89 navendên bakurê Kurdistanê û Tirkiyeyê ji aliyê milyon kurd û dostên kurdan ve hat pîrozkirin. Agirê Newrozê ewil li navçeya Lice ku 47 sal berê PKK lê hatibû damezirandin bi girseyî hat pîrozkirin. Agirê Newrozê ku li Licê pêket; pêtên agir li navçeya Xalfeî ku Rêberê PKKê Abdullah Ocalan lê ji dayîk bûye belav bû û li Sûrên Amedê û Keleha Kêdfekale ku Raşan Demîrel bi canê xwe Newroz geş kir, bilind bû. Agirê Newrozê heta 20ê Adarê li 59 bajar û navçeyên bakurê Kurdistanê hîlbû û di 21ê Adarê de li Amedê pêtên agir derket lûtkeyê. Di pîrozbahiyên li Wan, Êlih, Riha, Gever, Cizîrê de tevî şertên hewayê jî bi sed hezaran mirov daketin qadan û bi coşa herî mezin li dora agir kom bûn û bi dirûşmeya û govendê girêdana xwe ya bi Rêberê PKKê Abdullah Ocalan re anîn ziman. Bi şev bi hezaran welatî li tax, gund û navçeyan bi agirê meşaleyan şev ronî kirin û daxwaza azadiya fizîkî ya Rêber Abdullah Ocalan anîn ziman. Bi roj jî bi de hezaran daketin qadan û peyamên aştî, azadî û demokrasîyê dan raya giştî ya cihanê.

Bi şevê gel bi agirê Newrozê şev ronî kir û simbolên xêz kirin peyam dan cihanê. Bi taybetî li Wanê Teverga Jinên Azad bi meşaleyan remza Ala PKKê xêz kirin û tariya şevê bi ala PKKê ronî kirin. Dîsa li taxa Koyîçî ya Wanê bi hezaran mirov kom bûn û li dora posterê Abdullah Ocalan ê mezin agir geş kirin û li dora agir û posterê Abdullah Ocalan govend gerandin.

Bi agir ala PKKê xêz kirin

Komek aktîvistên Teverga Jinên Azad (TJA) di 14ê Adarê de li navçeya Tûşbayê bi dirûşmeya "bijî Serok Apo", "Newroz pîroz be", "Jin, jiyay, azadî" postere Mazlum Dogan rakirin û bi

Newroza 2025an li ser banga Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan a "Aştî û Civaka Demokratîk" bi dirûşma "Rêbertiya Azad civaka demokratîk" li sedan navendan bi girseyî hat pîrozkirin. Gele kurd û dostên kurdan bi şev û roj agirê Newrozê geş kir û azadiya fizîkî ya Abdullah Ocalan xwestin

meşaleyan Stêrk xêz kirin û jinan bi meşaleyên destê xwe li dora stêrka ji agir çembera agir çêkirin û ala PKKê xêz kirin. Jinan bi vî wêneyî mohra xwe li Newroza 2025an xist.

Posterên mezin ên Ocalan vekirin

Di şeva 15ê Adarê de jî bi hezaran welatî li Taxa Koyîçî bi hezaran welatî kom bûn û Newroz bi coşeke mezin pîroz kirin. Girseyê di pîrozbahiyê de posterê Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan vekirin û bê navber dirûşmeyên "bijî Serok Apo", "bijî Newroz" û "Newroza te pîroz be ey Serok Apo" berz kirin. Girseye li dora agir û posterê Ocalan govend gerandin û stran gotin.

Jinan bi meşaleyan ruh dan Sûrên Amedê

Di şeva 14ê Adarê de, jinan di pêşengtiya TJAYê de kom bûn û bi meşaleyan li Sûrên Amedê yên dîrokî Newroz pîroz kirin. Aktîvistên TJAYê li ser bircên Ben û Senê yên Amedê yên dîrokî bi meşale û erbaneyan Newroz pîroz kirin. Jinan bi meşaleyên Newrozê û erbaneyan ruh û reng dan Sûrên Amedê.

Di Newroza Amedê de jî nêzî 1 milyonek mirov ji Amed û bajarên derdorê berê xwe dan qadê û li dora Agirê Newrozê ji Abdullah Ocalan re azadî xwestin. Li qadê posterên Rêber Abdullah Ocalan hatin vekirin û li ekrana mezin wêneyê Abdullah Ocalan hat nîşandan. Dema wêneyê Abdullah Ocalan di ekrana mezin de hat nîşandan, ji denge wî peyama Newrozê hat guhdarkirin. Dema peyama Ocalan a Newrozê ya berê hat xwendin girseyê bi yek dengî dirûşma "bijî Serok Apo" berz kir û girêdana xwe ya bi Rêberê PKKê Abdullah Ocalan re anîn ziman. Nûnerên partiyên jî slavên xwe ji Rêber Abdullah Ocalan re şandin û azadiya fizîkî ya Abdullah Ocalan xwestin. Nûneran destnîşan kirin ku çareseriyê demokratîk

Rojhilat reng da Newrozê

Rojhilatê Kurdistanê di pêşwazîkirina Cejna Newrozê û hatina sala nû ya Kurdî de, pêşenge. Newroza îsal jî reng û coş da pîrozbahiyên. Gel bi agir re bû yek û tev li govendê bûn.

Li Rojhilatê Kurdistanê jî bi hefteyan e Newroz hat pîrozkirin. Newrozên herî bi coş û rengî li Rojhilatê Kurdistanê hatin pîrozkirin. Li Rojhilatê Kurdistanê jî bi sed hezaran mirov li gelek navendan kom bûn û Newroz pîroz kirin. Ji Mako, Urmiye, Bokan, Sine, Seqiz, Hewraman, Kirmaşan, Îlam û dehan navendên Rojhilatê Kurdistanê Newroz pîroz kirin. Li van bajarên agirên mezin pêxistin û bi cilên neteweyî ruhê kurd û Kurdistanê dan van Newrozan.

Li Rojhilatê Kurdistan meheke çalakiyên pîrozbahiyên Cejna Newrozê tîn lidarxistin. Tevî derxistina astengiyên ji aliyê rejîma Îranê ve jî, bi de hezaran Kurd beşdarî pîrozbahiyên Newrozê bûn. Li Rojhilatê Kurdistanê her sal jî destpêka meha Adarê heta dawîya heman mehê bi boneya destpêka sala nû ya Kurdî û Cejna Newroza Kurdan çendîn çalakî, sema, govend û şahiye girseyî tîn lidarxistin.

Newroza Urmiye deng veda

Li bajarê Urmiyeyê yê Rojhilatê Kurdistanê bi de hezaran kesên ku li qada pîrozbahîya Cejna Newrozê kom bûn, agirê Newrozê pêxistin û cejna sersala Kurdî pîroz kirin. Girseye bi coş a gel li dora agirê Newrozê govend girtin û dirûşmeyên "Jin, Jiyan, Azadî" û "Newroz Pîroz be" berz kirin. Gelê Urmiyê li navenda Urmiye û 8 navendên girêdayî Urmiye bi ruh û kelecana mihriçanê agirê Newrozê bilind kirin û ji sibehê heta êvarê li dora agir govend gerandin.

Li Mexmûrê nexşeya Kurdistanê

Agirê Newroza îsal li Wargeha Penaberan a Şehîd Rûstem Cûdî (Mexmûr) hate pêxistin û xwendevanên jî bi meşaleyan kareografiya nexşeya Kurdistanê û meşaleyakê di dirêjiya 150 metre hat xêzkirin. Xwendevanên Mexmûrê jî bo pêxistin agirê Newrozê û pîrozkirina cejna Newrozê, vê êvarên bi meşaleyên xwe rengê Mexmûrê guhertin. Xwendevanên dibistana navîn li tepeyê pişt wargehê meşaleyên xwe pêxistin û berê xwe dan saheya 4ê Nîsanê. Xwendevanên dibistana amadeyî bi meşameyan kareografiya nexşeya Kurdistanê û meşaleyekê xêz kirin. Dîmenê nexyeya Kurdistanê ku bi şevê xêz kirin mohra xwe li Newroza başûrê Kurdistanê da. Piştî pêkanîna kareografiyê, agireke mezin hat pêxistin û li derdora agirên Newrozê govend hat girêdan.

Şengal: Xelkê Şengalê bi gelê xwe yê Êzîdî û Erebo cejna Newrozê bi şahiye pîroz dikin. Di

şahiye de peyama Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan a li ser Newrozê hate guhdarkirin û Rêveberiya Xweser a Şengalê jî daxwaz kir ji her demê zêdetir têkoşîn ji bo azadiya fizîkî ya Rêber Apo were dayîn.

Qendil: Di şeva 20ê Adarê de bi sedan ciwan û jinên ciwan bi meşaleyan li Qendilê meşek lidarxistin û agirê Newroza îsal pêxistin. Di meşê de bê navber dirûşma "bijî Serok Apo" berz kirin. Di saetên şevê de bi sedan ciwanên Kurd bi meşaleyan li Qendilê weke kevneşopiyekê meşayan û agirê Newroza îsal pêxistin. Di meşê de ciwanan bê navber dirûşmên dilsoziya bi Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan re anîn ziman.

Helebce/Keladizê/Silêmaniye: Li Silêmaniye bi dirûşma 'Agirê Newroz Ronahiya Rêya Bîra Nû ya Sala Kurdî ye' agirê Newrozê li Girê Mameyare ya Silêmanî hate pêxistin. Wek kevneşopiyekê dîsa li girê Mameyare

ya Silêmaniye bi tevlibûna gelek kes û çalakiyên hûnerî yên Kurdî bi dirûşma 'Agirê Newroz Ronahiya Rêya Bîra Nû ya Sala Kurdî ye' agirê hate pêxistin û Newroz hate pîrozkirin.

Li pêşiya Rêveberiya Giştî ya Rewşenbîrî û Hûnerî ya Helebce agir hate pêxistin û Newroz hate pîrozkirin. Welatîyên tevî şahiye bûn gotin ku divê Newroz bi geş û gur bê pîrozkirin. Xelkê Qelediz û derdorî wê jî agirê

Newrozê pêxistin û Newroz pîroz kirin. Di saetên êvarî de li navçeya Qeledizê ya ser bi Îdareya Raperîn bi pêşengtiya serokê şaredariyê li Girê Husnî agirê Newrozê hate pêxistin.

Mexmûr bû remza Başûr

Li Başûrê Kurdistanê jî bi taybetî li Mexmûr, Şengal, Qendil, Silêmanî û gelek navendên din Newroz bi coş hat pîrozkirin. Mexmûr bi pîrozbahîya şevê ya bi meşaleyan ruh da nexyeya Kurdistanê û bala cihanê kişand ser xwe.

bi azadiya fizîkî ya Abdullah Ocalan ve girêdayî ye.

Piştî 21ê Adarê agirê Newrozê di 22 û 23ê Adarê de jî, Edene, Mersîn, İzmir, Stenbol jî di navde li 29 bajarên Tirkiyeyê geş bû. Li Stenbolê jî bi sed hezaran mirov kom bûn û daxwaza azadiya fizîkî ya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan anîn ziman.

Agirê 11 bajarên li Rojava gihişt hev

Agirê Newrozê li Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê şeva 20ê Adarê geş bû. Di heman şevê de li dehan navendan agirê Newrozê bi hev re pêket û şev ronî kir. Xelkê bajarên kantona Cizîrê (Dêrik, Girkê Legê, Çilaxa, Tirbespiyê, Qamişlo, Amûdê, Dirbêsiyê, Til Temir û Heskê), bajarê Kobanê yê kantona Firatê, kantonên Reqa û Tebqayê û taxên Şêxmesûd û Eşrefiyê yên Helebê agirê Newrozê hatin pêxistin û şahî hatin lidarxistin.

Di 21ê Adarê de jî şahiye Newroza 2025an li seranserî Herêma Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê û bajarê Helebê dest pê kirin. Bi sed hezaran welatî li 11 bajarên kom bûn û Newroz pîroz kirin. Girseye şahiye Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê bi coşeke mezin û bi dirûşma "Azadiya fizîkî ya Rêber Abdullah Ocalan garantiya Sûriyeya demokratîk e" berê xwe da 11 qadên Newrozê yên Qamişlo, Dêrik, Gundê Hilêqê Girkê Legê, Tirbespiyê, Amûdê, Dirbêsiyê, Heskê, Reqa, Tebqa, Kobanê û Helebê.

Qadên bajar û bajarokên Herêma Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê bi rengên Newrozê, wêneyên Rêber Abdullah Ocalan û alên xweçihî hatin xemilandin. Di şahiyan de bi hezaran şahiye jî hemû beşên civakê û pêkhatayan bi cil û bergên xwe yên folklorî û neteweyî beşdar bûn. Di Newroza îsal xelkê tevahî herêmên cuda yên Sûriyeyê beşdar bûn û nîşan da ku rihê hevgrîtîna gel pir xurt e.

SOSYALÎZM JIYANEK DEMOKRATÎK Û AZAD DIPARÊZE

Ji bo sosyalîzmê azadiya jinan xeta sor e

■ Medya Bal

Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di hemû hevdîtînan de wê xwe de bal dikêşe ser girîngiya azadiya jinan. Jinên kurd li ser perspektîfa ku diyar kiriye bi salane li ber xwe didin û bi vê tekoşîna xwe ji hemû jinan re dibin mînak.

Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di hevdîtînan de wê xwe de jî dîsa bal kişandibû ser tekoşîna ku jin dimeşînin û rexneya ku 'jin niha ji sedî 10 dikarin azad bijîn' kiribû. Her wiha di nameya ku di 8ê Adarê de bi boneya Roja Jinan a Cîhanê de şandibû jî bal kişandibû ser girîngiya azadiya jinan û ji bo pêkanîna vê azadiyê gelek pêşniyaran kiribû.

Em der barê peyamên Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan û tekoşîna ku jin didin bi endama Tevgera Jinên Azad (TJA) Hatîce Oktay re axivîn.

Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di her hevdîtîna xwe de bal dikêşe ser azadiya jinan. Hûn van nîrxandinan çawa şirove dikin?

Di hevdîtînan de yek ji mijarên sereke ku birêz Abdullah Ocalan li ser rawestîya azadiya jinan bû. Birêz Ocalan diyar kir ku pirsgirêka azadiya jinan her tim girîng e û pirsgirêkek kûr e. Her roj komkujiyên li ser jinan ku em tê re derbas dibin, kûrbûna xwe nîşan dide. Ji ber vê jî di vê perspektîfê de azadiya civakê bi azadiya jinan ve girêdayî ye. Heke di hişmendîya mêrperest de guherîn û veguherîn hebe, dê azadî mutleq bibe. Gotina Rêberê Gelê Kurd a ku di nameya xwe ya 8ê Adarê de anî ziman û got: "Afirînera civakê jin e. Pirozî û Xwedawendî jî ya jinan e" nêrîn û perspektîfa me ya jiyane ye.

Wek tê zanîn Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di hevdîtînan de wê xwe de jî wek her gav bal dikêşe ser girîngiya sosyalîzmê. Em dikarin têkiliyek çawa di navbera azadiya jinan û sosyalîzmê de deynin?

Sosyalîzm di her qada jiyane de wekhevîyê diparêze. Îro pergala ku em tê de dijîn ji malan heta qadên siyasî jiyân di bin serweriya desthilatdariyê de hatiye fetisandin. Dema em li bingeha desthilatdariyê jî dinêrin ne wekhevîya jin û mêr, serdestiya mêr dibînin. Hemû têkiliyên di jiyana demokratîk de di jiyana xeta azadiya jinan ve girêdayî ye. Bo vê em dibêjin dema jin azad nebe civak jî ne azad e. Felsefeya sosyalîzmê jiyanekekî wekhev, demokratîk û azad diparêze. Ji ber vê jî hewceye destpêkê jin û mêr di têkiliyên xwe de hevsengî ava bikin, di her qadên jiyane de ji hişmendîya desthilatdar yanî serdestiya mêr rizgar bibe. Ev jî bi azadî jinan re pêkan dibe. Em encamên dîrokî jî baş dixwînin, kesên di dîrokê de şoreş pêk anîn gotin 'em şoreşê pêk bînin piştî azadiya jinan bi dest bixin'. Encama vê hişmendiyê hişt ku desthilatdarî ji holê ranebe, pergala dewletî xwe ji nû ve ava bike û di encamê de sosyalîzm hilweşiya. Ev ezmûn jî bi

Heke em jiyanekekî sosyalîst bixwazin divê azadiya jinan wek xeta sor bigirin dest. Dema jin di jiyane de pêşeng bibin û pergala demokratîk afirandin wê demê em dikarin bêjin jiyaneke sosyalîst ava bûye, fikra sosyalîzmê hatiye rûniştandin

me nîşan dide ku ger em jiyanekekî sosyalîst bixwazin divê azadiya jinan wek xeta sor bigirin dest. Dema jin di jiyane de pêşeng bûn û pergala demokratîk afirandin wê demê em dikarin bêjin jiyanekekî sosyalîst ava bûye, fikra sosyalîzmê hatiye rûniştandin.

Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di nameya ku ji bo jinan şand de dibê jin niha dikarin ji sedî 10 azad bijîn. Ji bo azadiya jinan pêk were divê kîjan kevneşopî ji holê bên rakirin û guherînek çawa di nav civakê de pêk were?

Em wek jin her çîqas di nav tekoşîna azadiyê de bin jî hê jî di bin pergala modernîteya kapitalîst de dijîn. Kapitalîzm an jî şaristaniya dewletî xwe li ser înkara azadiya jinan daye avakirin. Di dîrokê de li hember vê rastiyê tekoşîna jinan tim hebûye lê em nikarin bêjin ev pergala bi temamî hatiye guherîn. Pergala serdestiya zîlam bandora xwe li her sazî û hucreya jiyane kiriye. Ev bi rêya feodalîzmê bi rêya kevneşopîyan bi rêya her cure şerê taybet li jiyana me bandor dîke. Jin di bin navê evîne de tînan kuştin, zarok rastî destdirêjîyê tînan û tînan kuştin, di bin navê feodalîzmê de tînan windakirin, jin nikarin bi tena serê xwe bîrê li ser jiyana xwe bigirin. Perçiqandin û bindestkirina jinan û mafên jinan di her hucreyê jiyane de tînan hîskirin. Di vê zemîne de em nikarin bêjin ji sedî sed em azad dijîn. Ji ber ku wek dorpêç e derdorê me bi pergale ve hatiye pêçandin. Em jî niha dibêjin

em tekoşîna xwe mezin bikin û vê dorpêça li dora jinan ji holê rakin.

Ji pergala şaristaniyê heta tekiliyên takekesî divê werin guherîn. Yek ji wan malbata îroyî ye. Em dibînin her cure qirêjî di bin navê malbatê de çêdibe, malbata îro serdestiya zîlam bi xwe re zêde dike. Divê ev model were guherîn û were demokratîkkirin di nav xwe de wekhevîya jin û mêr bihewîne. Dîsa nêzikatiyên olperest, zayendperest îro azadiya jinan wek xeterî dibînin ji bo xwe. Ev hişmendî divê were guherîn. Nêzikatiya ku jinan wek namûs dibîne û her tiştê jî bo zîlam azad dihêle ji holê were rakirin. Ji bo jin bikaribin xwe îfade bikin, bikaribin jiyana xwe ava bikin di vê pergale de tu qad nehatiye hiştin. Li hember tundiyê çihê ku bikaribe serî lê bide jî tune ye. Divê qadên azad ên ku jin bikaribin di zemîna xwe de jiyana xwe pêş bixin hebin. Ev jî guherînekî pir mezin dixwaze. Ji dibistanê heta jiyana aborî ji siyasî heta çandê divê her qad bi çavên jinan dîsa werin dest girtin û demokratîk kirin ku em bikaribin bêjin em ji sedî 90 yê ku jê mehrûm mane jî azad dijîn.

Rêberê Gelê Kurd bi salane dibê de sedsala 21emîn de bibe sedsala jinan. Ji bo ev sedsal bibe ya me divê geşedanên çawa pêş bikevin ango hişmendîyê çawa pêş bikeve?

Gotina Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan a "Dê sedsala 21emîn bibe sedsala jinan" têgihîştina asta meşa azadiya jinan û derfetên ku ev

sed sal in pêşxistine û hişmendîya heyî heta asteke dane guherandin. Lê ji bo ku ev sedsal bi rastî jî bibe sedsala jinan, ne tenê di axaftinan de, zêdetirîn di pratîkê de jî divê guherînan bingehîn pêk bên. Divê bê hesibandin ku azadiya jinan ne tenê meşa mafê jinan e, bi giştî ve girêdayî ye. Guherîna netew û civakê bê azadiya jinan nikare pêk bê.

Di heman demê de, zihniyeta mêr divê were guherîn. Meşa azadiya jinan ne tenê pirsgirêka jinan û tenê daxwazkirina mafên jinan e. Ji ber vê jî, barê vê meşê divê ne tenê li ser milên jinan be. Heke meşa azadiya jinan tenê li ser ked û daxwaza jinan bimîne, ev îdîaya guherîn û pêşketinê wê bêbingeh bimîne.

Bi vê re, pêdivî ye ku jin hêza xwe bigirin dest û xwedî li pergala xwe derbikevin. Divê em jin di qadên aborî, polîtîk, akademîk û çandî de bixebitin, xwe bikin xwedî hêz û çavkaniyan bidin xebitandin û alternatîfên xwe ava bikin. Avakirina komên jinan, kooperatîfên jinan, akademî û torên hevkarî ne tenê daxwazê, stratejiya bingehîn e da ku jin bibin hêza pêşveçûnê.

Simone de Beauvoir dibê 'mirov jin ji dayik nabe di nav jiyane de dibe jin'. Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan jî di nameya xwe ya ku ji bo 8ê Adarê şand de wê gotina wê bibîr xist. Hûn wateyê çawa li vê hevokê bar dikin?

Gotina Simone de Beauvoir bi gotina "mirov jin ji dayik nabe, di nav jiyane de dibe jin" jinbûnê tenê

wek taybetmediyêke biyolojîk ve girê nade. Bêtir ew rêça ku jin di nav jiyane de ava dikin pêname dike. Serok Ocalan jî di pêvajoyêke ku jin li dijî hişmendîya mêrperest şer dikin de anî ziman.

Heke em vê gotinê bigirin dest, divê em nasnameya jinan di dema dîrokî û civakî de biguherin. Jinbûn ne tenê şeweya ku di dema ji dayikbûnê de li me tê barkirin e, lê ew şeweya ku pergala hêjmartinê ji bo wan di nav çarçoveyên rastîn, sedeman û rêviyan de diguherîne. Zihniyete bavihsalar, jinan di qada kesane û giştî de di rêyêke dabînî de digihîjine û ew dihêlin ku nasname û nasînen wan bi xwedîtiya wan ve ava bibe. Ji bo vê yekê, jinbûn ne tenê rewşa biyolojîk e, lê ew projeyek e ya ku ji bo guherîn û ragihandinê asteng dike.

Di vê rewşê de, divê ev jî bê zanîn ku xwebûna jinan ne tenê lêgerîneke mafî ye, lê ew pêwistiya guherîna giştî ya civakî jî diguherîne. Wekî ku Serok Ocalan dibêje, azadiya jinan bi azadiya civakî ve girêdayî ye û bo ku jin bi rastî azad bibin, pergala ku em di nav de dijîn divê guherîna radest bike. Ji ber vê jî jin divê xwedî li nasname û xwebûna xwe derbikevin.

Ji bo vê yekê, gotina "mirov jin ji dayik nabe, di nav jiyane de dibe jin" ne tenê rastiyêke dîrokî ye, lê ew daxwaza azadiya jinan jî ye. Ev guherîn dikare ne tenê jinan, hemû hevparên civakê jî pêşbixê û rizgar bike.

Heke Dewleta Tirk bersiveke erênî bide 'Banga Aştî û Civaka Demokratîk' a Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan de ji bo hemû gelan pêvajoyêke nû dest pêbike. Hûn wek aktivîstên TJAYê ji bo pêkanîna ango avakirina şert û mercên xebatê ya Rêberê Gelê Kurd de xebatên çawa bidin pêşîya xwe?

Azadiya jinan li ser bingeha felsefeya Jin Jiyan Azadî niha li hemû cîhanê veguheriyê pêleke nû ya tekoşînê. Helbet em piştgiriyê didin banga birêz Abdullah Ocalan û em amade ne ku hemû berpirsariyên dikeve ser milê me bi cih bînin. Lê belê em ê vê daxwaza xwe bi hişmendîya şert û mercên pêvajoyê bîn başkirin didomînin û em ê bidomînin jî. Pêwîste hikûmet di demeke zûtirin de mafê hêviyê çareser bike û di warî de gavên şerê bavêje.

Dê di pêşerojê de jî hevdîtîna Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan re pêk bên, xebatek we ya ku hûn jî bikaribin biçin Îmraliyê û tekoşîna jinan ragihînin heye?

Helbet dîtina Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan ne tenê daxwaza me jinên tekoşer e, hêvî û xeala hemû jinan e. Tevgera jinên kurd bi salan e ji bo vê yekê têdikoşe. Em dizanin ku avakirina jiyana azad û wekhev de bi Rêbertiya azad re pêk were.

Di çerçoveya hevdîtînan de di pêşerojê de bên kirin de helbet em jî dixwazin cih bigirin û heke pêkan be em ê cih jî bigirin, da ku em karibin xurtir tev li pêvajoyê bibin.

NEWROZA AZAD YÊ

PÎROZ BE

RAYBERO AZAD

KOMELO DEMOKRATÎK

Ma bi mijdiyaniya aştiye û komelê demokratîkî ver bi Newroza 2025î şinê.

Ma rihê Newroze bi dewa xo ya cûya azade pêşenê û raysiyayîşê xo yê aştiye û komelê demokratîkî hîra kenê.

Ma vengdayîşê Birêz Ocalanî bi adirê Newroze berz kenê. Ma bawer kenê ke na Newroze do taybetî seba şarê Kurdî û seba heme şaran berê cuyêka azade akerê.

Dem demê hîrakerdişê Vengdayîşê Aştiye û Komelê Demokratîkî û awankerdişê cuyêka newa yo!

NEWROZE PÎROZ BO!

Em îsal Newroza mizgîniya biharê bi hêviyeke mezin û biryardarî pêşwazî dikin!

Em ruhê berxwedêr ê Newrozê bi doza xwe ya jiyana wekhev û hevpar hembêz dikin û meşa xwe ya aşti û civaka demokratîk li qadan berfireh dikin.

Em banga dirokî ya Birêz Abdullah Ocalan bi agirê Newrozê bilindtir dikin. Em di wê baweriyê de ne ku ev Newroz dê ji bo hemû gelên herêmê bi taybetî ji bo gelê Kurd deriyê jiyaneke nû veke.

Dem dema berfirehkirina Banga Aştî û Civaka Demokratîk û avakirina jiyana nû ye!

NEWROZ PÎROZ BE

Ikram Balekani

Çawa ku em dizanin Newroz cejneke kevnar, qedîm û cejneke dîrokî ya Mezo-potamyayê bi taybetî cejna gelê kurd e.

Em hemû mîtolojî û destana Newrozê dizanin. Çawa ku Kawa li dijî Dehakê zalim serî rakir û roja newrozê bi ser ketin, îro jî kur dli çar parçeyên Kurdistanê serî radikin û dê bi ser bikevin.

Ji Baba Tahir bigire heta serdema me, gelek helbest, stran û kilam li ser Newrozê hatine gotin. Di nava çî gel û neteweyan de bi qasî gelê kurd stran li ser Newrozê nehatine gotin.

Baba Tahir gotiye:
Dûr ji rûyê teyê dilsoz
Ne şevê dizanim û ne jî roz
Eger em bigihîjin hev û din
Wê hemû roj bibin Newroz

Lê bi hatina ereban re, kurdan bi darê zorê dîn û bawerî guhertin. Êdî ne bi navê qedexa, bi navê heram û cergebezê çanda kurdan helandin. Wisa kirin ku kurd ji rastiya xwe, ji dîroka xwe, ji çanda xwe dûr bikevin, xerîb bimînin. Piştî avabûna Netewedewletan û parçebûna Kurdistanê jî qedexeyan dest pê kir. Ev hemû bûne sedem ku Newroz rihê xwe yê berxwedan û azadiyê ji dest bide. Êdî Newroz ber bi mirin û têkçûnê bû. Agirê Newrozê hêdî hêdî ditemirî ku PKKê dest bi têkoşînê kir.

Rêberê gelê kurd Abdullah Ocalan dibêje; “Me roja Newrozê dest bi têkoşînê kir. Sala 1973yê roja Newrozê me li Enqerê bi çend hevalan re bîr-arek da. Me bi du gotinan dest pê kir. Me got, welatê em jê hatine, ne Tirkiye ye, Kurdistan e. Gelê em ji navê hatî, ne tirk in, kurd in. Me mirin da ber çavên xwe û me got em kurd in.”

Li welatekî ku “kurdbûn” dibû sedema kuştinê êdî Newroz pêwîstî-yeke dîrokî bû. Piştî derbeya leşkerî ya li Tirkiyê pêşengên PKKê hatin girtin. Li zindana Amedê berxwedaneke bêhempa dest pê kir. Sala 1982yê Mezlûm Dogan sê darikên kibrîtê pê xistin û xwe feda kir. Bi vî rengî ev bû çirûsek ji bo geşkirina agirê Newrozê. Paşê çalakiya çaran û piştî wan jî rojiya mirinê ya

PKKê rih da Newrozê

Em hemû mîtolojî û destana Newrozê dizanin. Çawa ku Kawa li dijî Dehakê zalim serî rakir û roja Newrozê bi ser ketin, îro jî kurd li dijî desthilatên mêtînger serî hildidin û dê bikin Newroza Azadiya gelê Kurd û Rojhilata Navîn

Hayrî Durmuş, Kemal Pîr û hevalên wan bû hêza berxwedana Kurdistanê.

PKKê ev yek her salê geştir kir. Li bakurê Kurdistanê cara yekem sala 1992yê gel bi girseyî dake kolanan û Newroz pîroz kir. Lê dewleta tir bi kom-kujiyê bersiv da pîrozbahiya Newrozê.

Li Şîrnexê 38 kes şehîd bûn, 120 kes birîndar bûn.

Li Cizîra Botan 24 ses şehîd bûn û 60 kes birîndar bûn.

Nisêbînê roja 22yê adarê ev komkujî protesto kir lê li ser pira Elaman a bajarê bi tankên Elmanyayê komkujî pêk anîn. 16 kes şehîd bûn û 50 kes birîndar bûn.

Li Colemêrgê jî êrişî pîrozbahiya Newrozê kirin û 5 kes birîndar bûn.

Lê gelê kurd terka pîrozbahî û berxwedanê nekir. Ev yek her rojê zêde

û xurt bû.

Ev agirê Newrozê ku li bakur gur dibû li Rojava geş dibû. Paşê germahiya wê li Ewropoyê belav bû. Hêdî hêdî kete nava dilê gelê kurd...

Bi taybetî bi MED TV re ku yekemîn kanala televîzyonê ya Kurdistanê bû, pîrozbahiyên Newrozê li Kurdistanê bû hêvî, rih û sembola berxwedanê.

Ka em dêna xwe bidinê li kîjan beşê Newroz çawa tê pîrozkirin.

Bakur

Êdî Newroz bûye xwedî wateyeke din. Newroz helwest e. Newroz berxwedan e. Newroz derbirîna hestên gel e. Lê divê Newroz nebe platformeke siyasî yan jî mitînga siyasî. Ji bilî peyamên sereke û helwesta siyaseta Kurdistanê, divê Newroz ji wateya wê dûr nekeve.

Newroz ne konser e ku hunermend bèn û bi pere stranên bêjin û pere qezenc bikin. Newroz qada gel e. Cihê ku gel helwesta xwe nîşan dide. Stranbêj jî dibin dengê berxwedana gel.

Rojava

Li Rojava jî tevî hemû zehmetiyên Baasê Newroz bi pêşengiya PKKê dihate pîrozkirin. Piştî şoreşa Rojava êdî Newroz wekî cenja neteweyî bi girseyî û bi awayekî azad li qadan tê pîrozkirin.

Başûr

Mixabin hêjî newroz negihîştîye wateya xwe ya rastî. Li gelek deweran wekî seyranê tê pîrozkirin. Li derve nan dixwin û xwezaya ku dixwaze zindî bibe, pêpes dikin, çopa xwe li wir dihêlin. Hem zeraê didin xwezayê û hem wateya newrozê pûç dikin.

Eger Kampa penaberan a Mexmûrê, Şengal û Qendîl nebûna, hema bêje li Başûr Newroz jî rihê xwe dûr diket. Bi xêra wan deweran hêdî hêdî bandor li bajarên din jî xwe dide der.

Rojhilat

Ji ber ku li Îranê jî Newroz wekî serê salê tê qebûlkirin, li Rojhilat jî Newroz wekî sersalê dihate pîrozkirin. Ji ber ku Kawayê Hesinkar li Rojhilat li dijî Dehak serî hildaye û bi ser ketiye. Kurd 700 salî berî zayîna Îsa pîroz dikin. Li gorî sal-nameya kurdî li Rojhilat Newroza 2725ê tê pîrozkirin.

Berê Newroz wekî sersalê li malan, li taxan, li sînemayan, li salonan wekî bernameyên çandî, şano û helbestan dihate pîrozkirin. Newroz çileyekî (40 rojan) tê pîrozkirin.

Bi pêşketina PKKê re êdî rewş guherî. Bi salan e Rojhilat jî li qadan pîroz dike. Lê ev bû sê sal bi girseyî tê pîrozkirin. Îsal li ser banga Partiya Jiyana Azad a Kurdistanê Newroz bi coş hatin pêşwazîkirin. Dîmenên ku ji Rojhilat tên, nîşan didin ku bi miliyonan kesî newroz pîroz kirine.

Stranên berxwedanê yên ku li Rojava û Bakur mora xwe li serdemekê dane, têne xwendin.

Piştî banga Aştî û Civaka Demokratîk a Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, Îran jî xwe nerm dike. Dîtirse ku Tirkiyê aştî çêbe û tevgera azadiyê berê xwe bide Îranê. Loma xwe nerm dike. Zêde astengî li pêşiya pîrozbahiyên çenekirin. Ev yek jî bû sedem ku li Rojhilat Newroz qerebalix û girseyî werin pîrozkirin.

Ji Mako, Urmiye, Bokan, Sine, Seqiz, Hewraman, Kirmaşan, Îlam û dehan navendên Rojhilatê Kurdistanê Newroz pîroz kirin.

Cara yekem li Meydana Azadî ya Têhranê kurdan agirê Newrozê pê xist. Êdî ti kes nikare Newrozê ji rihê wê dûr bixe.

Divê em şehîdên Newrozê Mezlûm Dogan (Kawayê Hemdem), Zekiye Alkan, Rehşan, Ronahî, Bêrîvanê ji bîr nekin.

Mirov dikare bi rihetî bêje ku PKKê rih da Newrozê...

Xweşkanî
Felemez
Ulug

“Em rojî salî tazeye Newroz hatewe” tê texmîn kirin ku helbestvan û alimê Kurd Tefvîk Mahmûd Hamza ango bi navê tê naskirin Pîremêrd ev sirûd di despêka salên 1900î de nivîsandîye. Yanî beriya ku Kurdistan ji aliyê hêzên dagirker û emperyal ve were parçekirin Pîremêrd jî weke bi milyonan Kurdên welatparêz di ferqa girîngî û wateya cejna Newrozê de bûye.

Bi taybet piştî ku Kurdistan di 24ê Tirmeha 1924an de hate parçekirin, dewletên dagirker ji bo Kurdan bihilînin û ji çanda wan a kevna dîr bixînin dest bi politikayên asimilasyonê kirin. Di vê çarçoveyê de bi awayekî aşkere dest avêtin ziman, çand, perwerde, siyaseta û dîroka Kurd û Kurdistanê. Hemû nixên ku bi navê Kurd ango Kurdistanê hatibûn avakirin ji holê rakirin. Zimanê kevna e gelê Kurd ne tenê di sazîyên fermî de, li sûkê û malê jî hate qedexekirin. Berhemên ku çanda Kurd didin avakirin wergerandin zimanên weke Tirkî, Erebi, Farişî û hwd. Dîroka qedîm a Kurdistanê berovajî kirin. Bi gotinek din ji bo nîfşên nû yê Kurd li ser koka xwe şîn nebe û tenegehîje bi navê Kurd çî hebû hemû jî holê rakirin.

Li dijî vê zilma yekgirtî ya dewletên dagirker gelê Kurd gelek caran serî hilda. Di sala 1925an de serhildana ku bi pêşengiya Şêx Saîd Efendî destpê kir li dijî zihniyeta dagirkerî û înkara îradeya gelê Kurd serhildana destpêkê bû. Di nava 100 salên derbas bûyî de weke vê serhildanê li çar aliyên Kurdistanê

Newroz rihê serkeftina gelan e

gelê Kurd serî hilda. Bêguman dewletên dagirker jî bi armanca têkbirina îradeya gelê Kurd û ji bo van serhildanan têk bibe gelek caran komkujî pêk anîn. Komkujiya herî mezin a ku weke roja reş ketiye dîroka Kurdistanê di 16ê Adara 1988an ji aliyê rejîma Baas ve li dijî xelkê bajarê Helebceyê pêk hat.

Bi vê komkujiyê re têkbirina hişmendiya têkoşîna ku bi Cejna Newrozê re derdikeve holê hatibû armanckirin. Gelê Kurd bi taybet bi

derketina Tevera Azadiya Kurdistanê re li dijî hişmendiya dagirkerî û înkare wateyeke nû li Newrozê bar kir. Newroz bi wate û ruhekî din pîroz kir.

Çawa ku Kawayê Hesinkar li dijî zilma Dehaqê pêşengî jî serhildana gelê Kurd re kir, di serdema me de jî, Mazlûm Dogan li dijî Dehaqên zalim ên dixwazin gelê Kurd tine bikin, di 1982an de li zindana Amedê bi çirûska agirê Newrozê serî hilda. Çirûska ku Kawayê Hemdem Mazlûm Dogan vexist, îro li

çar aliyên Kurdistanê dilê bi milyonan kesî germ dike û riya wan ronî dike.

Bi taybet di 50 salên dawî de gelê Kurd li her devera ku lê dijî Newroz veguherandiya serhildana û têkoşîna li dijî dagirkeran. Bi vê armancê bi milyonan kes diherikin qadan û bi yek dengî xwedî li hebûn, nasname, çand û dîroka xwe ya kevna derdikevin. Ev hişmendiya sedsalan ya ku veguheriye ruhê serhildanê bi xwe re kesayetê azad dide afirandin. Her kesê ku li gorî

vê hişmendiye tevdi gere dibe perçeyekî têkoşîna li dijî înkara gelê Kurd.

Di vê çarçoveyê de Newroza îsal xwedî girîngiyek mesin e. Silavên Rêber Apo û banga wî ya “Aştî û Civaka Demokratîk” di civakê de bîr û baweriyek mezin daye afirandin. Bi milyonan kesên ku herikîn qadên Newrozê bi dilgermiyeke mezin pîrozkirina cejna vejîne û bi xwedî derketina li peyama Rêber Apo ew silav kirin.

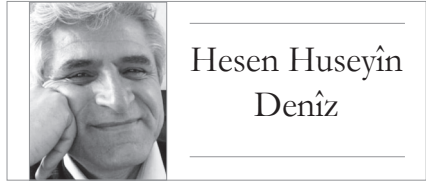
Bêguman cejna Newrozê bi qasî ku cejneke dîrokî û kevna e, her ewqas jî xwedî girîngiyek siyasî ye. Lewma peyama gel a li qada Newrozê divê ji aliyê dagirkeran ve jî baş were dîtin û nixandin. Êdî aşkereye ku gelê Kurd tevî hemû siyaseta înkara, asimilasyon û qirkirinê jî serî natewîne. Xwedî li hebûna xwe derdikeve.

Weke Pîremêrd gotiye “Em rojî salî tazeye Newroze” di vê sala nû de gelê Kurd di dadana agirê Newrozê nexşerêya xwe ya têkoşîna sala nû aşkere kir. Gelê Kurd bi hemû pêkhatiyên xwe yên li Bakur, Başûr, Rojhilat û Rojavayê Kurdistanê û li derveyê welat Newroza îsal diyarî Rêber Apo kirin. Lewma her kesê ku beşdarî van şahiyên bûn bi yek dengî peyama azadiya fîzîkî ya Rêber Apo da. Ev jî eşkere dike ku îsal agirê Newrozê jî bo azadiya Rêber Apo hate pêxistin. Agirê ku li tavahiya Kurdistanê hate dadan wê rêya têkoşîna azadiyê ji her demê bêhtir ronî bike. Bi ronahiya wê rêya têkoşînê, azadiya Rêber Apo û gelê me nêzik bûye.

Bi baweriya ku Newroz rûmeta neteweyî ya gelên serhildare, rihê serkeftina gelan e! Newroz cejna rizgariya ji zilmê û mayîndekirina jiyana azad e! Cejna hemû kesên dildarên azadiyê pîroz be!

Em taştê bûn, hûn dibin firavîn û dê bibin şîv

Divê beşên din ên civakê ji binçavkirina Îmamoglu ji bo xwe derseke baş derxin û hişê xwe bînin serê xwe. Dev ji dijminatiya kurdan berdin. Ger li vê mîngê kurd taştê ne, va ye CHP bû firavîn û hîn bi peyde wê şîv û paşîv jî were

Hesên Huseyîn Denîz

Bi salan e li hember gelê kurd bêmaff û bêhiqûqiyên bêhempa tîn kirin, di meclîsa tirk de bi dehan caran zagonên operasyonên li ser Başûr û Rojhilatê Kurdistanê hatin derxistin, carekê tenê jî muxalefeta qaşo xwe wek demokrat û çepgir dibîne, negot, hûn çî ji gelê kurd ê mazlûm dixwazin û li dij ranewestiyên. Gava yek bi yek dest danîn ser şaredariyên kurd, gava şaredar, rêber, serok û rewşenbîrên kurd yek bi yek, kom bi kom avêtin zindanan, dîsa kesî dengê xwe dernexist, gava li meclîsa tirk erka parlementerîya kurdan ji dest wan girtin û berê wan dan zindanê, tu dev jê berde li dij derkevin, bi dayîna dengê xwe piştgirî danê. Muxalefeta tirk qet carekê jî nehizirî û hişê xwe neanî serê xwe, ku ger kurd di têkoşîna azadî, demokrasî û dadweriyê de taştê ne, ew gurê har wê li firavîn û şîvê jî bigere û xwe birçî nahêle.

Li Tirkiyê di nav muxalefetê û gel de xwexandîneke ecêb heye, li ber çavên wan rojane kurd tîn kuştin û girtin, lê ew dibêjin ku li Tirkiyê demokrasî û hiqûq heye, dewleta tirk dewleteke hiqûqî ye, dozger û dadwer wê adeletê pêk bînin an li gor adaletê tev bigerin.

Wan bi xwe û bi destê xwe li ser serê xwe dîktatorek çêkir û niha jî dorê wan. Di vê rewşê de her gav mînakê Hîtlar a li Almanya tê dayîn. Gava Hîtlar tê ser îktîdarê, destpêkê ji komunistan dest bi girtinê dike. Civak bêdeng dimîne dibêje; Çawa be komunist in, bila me ji wan xelas ke, ma çî ji me ye. Gava komunist li holê namînin, vê carê dest bi girtina sosyalistan dikin û dîsa girseyên gel dibêjin; De bila me ji wan jî xelas bike, ma çî ji me re çî? Lê piştê dorê, demokrat û rewşenbîran, dîsa gelek kes dengê xwe nake û dibêje; Ma çî xwe ew rehet nedisekinîn, ma çî ji me re çî? Lê

piştî wan êdî pêdiviya gurê har bi şîv û paşîvê hebû, dest diavêje giştîya civakê û dîktatorî li ser giştîya civakê tê serdestkirin. Hûn dizanin, desthilatiya Hîtlar gelê cihû şewitand û kir xwelî, civaka alman perîşan kir, hebûna wê di şer de tune kir. Dawî çî bû? Hîtlar guleyek berda mejiyê xwe û bi tenekeyek benzîn hat şewitandin. Lê mixabin bi dîktatorê tirk re ew wêrekiya Hîtlar jî tine ye ku bibêje ka guleyekê berdîm serê xwe.

Îro li Tirkiyê mixabin ev pêvajoyê bi rê ve diçe. Kesên xwe wek welatparêz, demokrat, rewşenbîr, sosyalist û pêşverû bi nav dikin, ger roja hikûmet û dewleta tirk mafên kurdan bînpê û înkâr kir, gava dest danî ser şaredariyên wan, gava parlementerên wan avêtin

zindanê, gava li Dêrsimê, li Agiriyê, li Roboskî, li Kobanê jin û zarokên bêguneh dan ber gule û bombeyan û qir kirin, gava bi sedan gundên kurdan vala kirin û dan ber êgir, gelê kurd ji cî û warên wan penaberî giştîya cihanê kirin, gava di zindanan de kurd riziyan û mirin dengê xwe derxistibana, li dij rawestibana, bi dengdayîna xwe nebûbana piştgir, niha pêwîstî pê nedîma ku biqêriyana û bigotana dîktatorî heye. Yanî heta kêr negihîşt ser stuyê Îmamoglu, qey Erdogan ne dîktator bû, hema di şevêkê de bû dîktator? Dîktatorî di pêvajoyeke 20 salan de çêbû, gav bi gav bi destê wê û bêdengîya we hat çêkirin. We bi piştgiriya xwe ya li hember kurdan cinawirek afirand û niha ew cinawir

dixwaze hinekî goştê we bixwe, ji ber ku li kurdan dev jê ber de goşt, hestî jî nemane. Dayikên Şemiyê bi salan e li ber çavên we li hestiyên zarokên xwe dipirsîn, de bila pozê Îmamoglu şewitî ba û ji hikûmet û dewletê daxwaz kiriba ku çend hestiyên derxîn ber ronahiyê. Lê ka ew xîret? Gava mesele dibê doza kurdan hemû Tirkiye bi yek dengî dibin faşîst, dîktator, xwînwar, qirker û bang dikin, ha kurdan bikujin ha kurdan bigirin, ha serî lê bipelîxînin, ha ji kokê ve rakin. Çima? Ji ber ku kurd in! Demokrasî û adaleta îro CHP bi girtina Îmamoglu dixwaze jî, ne ji bo kurdan e ha! Gava Selahaddîn Demîrtaş hat girtin ma ne bi dengê wan parlementerîya wî rawestandî û ew bûn alîkar ku bibin zindanê? Êdî gazincan ji kê dikin.

CHPê digot qey dîktator bi me venade û ji bo wê siyaseteke sixte bi rê ve dibirin. Binêrin berî çend rojan li Kobanê heft zarok tevî mezinên xwe hatin qirkirin. De bila parlementerên CHPê hema rojekê meclîs boykot kiribana, bigotana ev jin û zarok jî mirov in û we mirovkujî kiriye, ka em komisyonekê derxin û kiryarên wê lêkolîn bikin, bibînin. Mixabin ev yek nekirin.

De vê carê bila ji bo xwe bikin, lê ew wêrekiya serhildanê bi wan re tine ye. Ger ji dil li dijî dîktatoriyê bin, bila xwe ji meclîsê vekîşînin, ji bo kurdan ev yek nekirin, qe ne bila ji bo xwe bikin. 134 parlementerên CHPê hene, bila tev xwe ji meclîsê vekîşînin, bibêjin em di bin desthilatiya dîktatoriyê de parlementerîyê nakin. Lê ka ew dil û ceger! Ew tenê gurê kurdan in, ku wan qir bikin, bigirin, bikujin û berê wan bidin nediyariyan.

Divê beşên din ên civakê ji girtina Îmamoglu ji bo xwe derseke baş derxin û hişê xwe bînin serê xwe û dev ji dijminatiya kurdan berdin: Ger li vê mîngê kurd taştê ne, va ye CHP bû firavîn û hîn bi peyde wê şîv û paşîv jî were. Ji bo ew roj bi serê we de neyên, ji niha ve destê xwe bidin kurdan, ji ber rojên xwe yên berê û îro xwe şermezar bikin û ji

kurdan lêborîna xwe bixwazin. Binêre, we ewqas zilm û zordarî, neheqî, girtin û kuştin li ser kurdan kir, lê kurd hîn jî dixwazin bi we re bibin bira, dost û bi wer e bijîn.

Ma qet vîjdan, exlaq, namûs, mirovtî û rehîm bi wer e nemaye? Kurdên we ew înkâr kirine, kuştine, bi salan e hûn hestiyên zarokên wan ji ber wan vedîşêrin, destê aştiyê dirêjî we dikin, hûn radibin bombeyan bi ser jin û zarokên wan de dibarînin. Hûn çî miletekî xwînwar, bênanûxwê û nemirov in, ku vê derfeta rêbertiya kurd di sêniya zêr de daye ber we, li nav çavên kurdan dixin. Piştê jî gava têkoşerên kurd derdikevin û dibêjin, ji bo aştiyê pêk were, divê dewlet gavê biavêje, hûn wek zarokên bin xwe şil kiribin, digirî û dibêjin na, bila bê şertûmerc xwe bixin nav devûdiranên cinawirê bi navê tirk ku zikê dîktatorî tîr bibe. Dehaqê zalim ê koledar ê bû sedema ku Kawayê Hesinkar li ber serî hilde û Newroza em van rojan bi coş dijîn were holê jî qaşî we û dîktatorê we ne zalim bû, ji ber ku wî rojê tenê mejiyê du ciwanên kurd distend, lê hûn roj û şev mejiyê hemû kurdan ji wan distînin, dîsa jî kela dilê we hênik nabe û êdî diçin li derveyî sînorên xwe jî zarok û jinên kurdan dikujin. Hûn ewqasî jî mirovtiyê dûr, ji qencyê dûr, ji heq û hiqûqê dûr in. Heta hûn vî tirkîtiya sixte ya we li ser bingehê tinekirina gelan çêkiriye, bînpê nekin û dev jê bernedin, hûnê jî bi agirê kurdan bişewitin. Di vî şerî de tiştekî kurd wîndî bikin tine ye, ji ber ku ji xwe we her tişt ji kurdan stendiye, lê gelek tiştên hûn wîndî bikin hene. Nehizirin ku kurd wek peza qurbanê wê xwe radestî we bikin û li hêviya rehîma gur û çeqelan bin. Kurd miletek in; ev 15 hezar sal in, ne împaratoriya Hûn, ne ya Rom, ne jî ya Osmanî nikarî wan tine bikira. Ew tev tîk çûn, lê kurd hîn hene, li ser piyên xwe û zindî ne. Hûn faris û ereb û tirk jî wê biçin, lê kurd wê dîsa bimînin, Kurdistan wê her hebe û kurdî wê her bijî.

Kurdistan Lezgiya

Danûstandinên ku di navbera Rûsya û Emerîkayê de li ser mijara Ukraynayê dest pê kirin, hêviyên vegevandina diyaloga avaker di warên din de jî ava kir. Yek ji wan jî diyaloga di warê îstiqarî stratejîk û kontrolkirina çekên nukleerî de ye. Dema mirov li wan pêşveçûnan dinêre bê gûman çend pirs derdikevin holê. Gelo, Moskow û Washington heta çî radeyê ji diyalogeke wiha re amade ne? Ji bo wê şert û mercên siyasî hene? Parametreyên wê dikarin çî bin?

Danûstandinên di navbera Rûsya û Dewletên Yekbûyî yên Emerîkayê de ji bo sistkirina rûbirûbûnê re hêvî dide. Rêveberiya Trump bi eşkere ji bo çareserkirina pirsgrîkên Ukraynayê pabend e. Danûstandin soz didin ku dê pir diwar bin. Ew ê di nav koma hevalbandan de bi cûdahiyên re werin cem hev. YE, Brîtanya Mezin û Kîev bixwe însiyatîfên serokê nû yê Dewletên Yekbûyî parve nakin. Helwestên partiyên di mesafeyê mezin de dimînin. Lê heke lihevkerîna li ser Ukraynayê pêk werin û werin domandin, dê metirsiyên zêdebûnek bê mebest an bêkontrol, di

Li ser danûstandinên Rûsya û Emerîka

warê mûşek û nukleerî de jî kêr bibe. Di heman demê de, pêşketina di mijara Ukraynayê de ne gengaz e ku pêşmercên girîng ji bo ji nû ve destpêkirina pergala kontrolkirina çekên nukleerî biafirîne. DYE dê bi awayekî aktif pêvajoya nûjenkirina hêzên xwe yên nukleerî ku ji hêla rêveberiyên berê ve hatî destpêkirin, bişopîne. Dibe ku Trump mijara beşdarbûna Çînê di mîmariya nû ya ewlehiyê de dîsa bîne

rojê. Di heman demê de, ne mimkûn e ku em pêşbaziyek çekên nukleerî ya stratejîk di navbera Rûsya û Dewletên Yekbûyî de bibînin, bi wî rengî ku di dawîya Şerê Sar de pêk hat. Zêdebûnek berbiçav di bareyên nukleerî û hilgîrên wan de dê ewlehiyê bi bingehî xurt neke Çavkaniyên ku tîne xerc kirin dê bi encam nebin. Di şûna wê de, pêşketina hêzên nukleerî yên stratejîk dê li ser rîya pêşketinên kalîteyê bimeşe, di nav

de ji ber destkeftiyên teknîkî yên nû. Pêşbazîya çekan a li vir dê ne ew qas bi berfirehî, lê bi kûrahî, bi baştirkirina taybetmendiyên çekan, pergala kontrolê û pêkhatiyên din bidome.

Rewşa di warê sîstemên mûşekên navîn û menzîla kurt de bêstiqarî xuya dike. Metirsiya bicihkirina komî ya mûşekên Emerîkî yên vî çînê li Ewropayê dimîne. Bi tevayî, Trump biryar e ku tîkiliyên bi hevalbandên Ewropî

re di warê ewlehiyê de ji nû ve binirxîne. Bicihkirina pergala nû bi lêçûnên girîng re tije ye, ku welatên Ewropî ne îhtîmal e ku amade bin. Pêngavek bi vî rengî wê nikaribe ewlekariya Emerîkayê bi awayekî radîkal baştir bike. Bicihkirina sîstemên Emerîkî yên bi heman rengî li Asyayê di çarçoweya xurtbûna hevrikiya di navbera DY û Çînê de nayê red kirin.

Di qonaxa niha de, diyaloga di navbera Moskow û Waşingtonê de li ser mijarên herêmî di warê mûşek û nukleerî de kêr e. Koreya Bakur jixwe defakto bûye hêzeke nukleerî. Dem û derfeta çalakiya hevpar a ji bo bêçekkirina Nîvgirava Koreyê ji dest çû. Derbarê pirsgrîka nukleerî ya Îranê de, rêveberiya yekem a Trump di rewşa wê ya niha de rolek sereke lîst. Di vî warê de hê ti perspektîfên dîplomasiya pîralî nînin.

Di pêşeroja pêşbînîkirî de, çekên nukleerî faktora herî girîng di ewlehî û serweriya dewleta Rûsya de dimîne. Ew êrişê leşkerî ya vekirî ya dewletên biyanî derdixe holê. Ji nû ve destpêkirina mîmariya kontrolkirina çekên fuzeyên nukleerî di formên rûsî-emerîkî û berfireh de pir ne gengaz xuya dike. Pêdiviya wê hîn jî beşdarên sereke re ne diyar e. Di nebûna peymanên nû de hevsengîya hêzê dê rola xwe ya sîstemê bidomîne.

Îqtîdarê AKP'î polîtîkaya şerî domneno. Berxbotan de bi destê TSK'î qetlîyam virazîya, Stenbol de vera îrad-eyê şarî hêriş ame kerdene

Merkezê Xeberan

Luye pirçê xo bedilnena, la karakterê xo nêbedilnena. Bi taybetî 27ê Sibate ra pey yanî badê ke Serekê PKK'î Abdullah Ocalanî Vengdayîşê Aştî û Komelê Demokratîkî kerd, pawîya ke hukmatê AKP'î çarçewaya persa kurdan û demokratîkbîyayîşê Tirkîya de tayê gamanê şênberan bierzo. La koyî awrêş ard dinya. Dawul o dawul o, dargopik o dargopik o. Erdogan ferman dano, "emîrberê" ci anê ca. Hem zerre hem zî teber ra şero taybet û polîtîkaya îmhayî ramîna.

Çend rojan verî TSK'î goreyê fermanê "wayîrê" xo dewa Berxbotanî ya Kobanê daye bombayan ver. 7ê ci domanî 10 kesî bi hovî ameyî qirkerdene. Ne hukmatê Erdoganî ra ne zî hetê dezgehanê bînan ra eşkerayîye ameye kerdene. Na hişmendîya qirker û dirî ya. Hetêk ra kurdan reyde pêvînayîş bike, hetekê bîni ra bi hawayêko binkor kurdan bikîşe. Ne exlaq, ne mentiq ne zî şerm est o. Berxbotan de no qetlîyamo dideyin bî. Seke zanîyeno 2015 de cer-

Kayê zulmkarî yê xeznagî

ganê DAÎŞ'î gala dewe kerde û 27 dewijî xedarane qir kerdî. Labelê DAÎŞ bin kewt û nêeşka kurdan bido çokdayene. Nika TSK sey mêraswerê DAÎŞ'î tegereno û wazeno waştîşê cergan bîyaro ca. Xora çend aşmî yo Awbendê Tîşrînî de her

tewr hêrişanê gemarînan serûber keno. Netîce de TSK zî sey DAÎŞ neçar mend.

Erdogan û HTŞ

Îqtîdarê AKP'î armanc keno ke îdareyê Şamî zî bigero binê bandora xo.

Erdogan wazeno Colanîyî sey "walîyê herême" bişuxilno. Coka 8ê kanûna 2024î ra nata Şamî ser o polîtîkaya "kolonîzekerdoxe" ana ca û plan kena ke HTŞ'î îdare bikero. Destpêk ra heta nika waşt ke mîyanê HTŞ û SDG'î de çî

peymanêke nêbo. Coka peymana ke bi destê wirdî hetan 10ê adare de ameye îmzekerdene, rixmo ke Erdoganî paştî daye ci, esasî stratejîyê dewleta tirke xeripna. Erdoganî caro nêwaştêne ke Rojawan hetê Şamî ra bêro şinasnaye. Planê AKP'î yo nimitkî, çinkerdişê Rojawanî bî. Xora 3 mengî yo ke Awbendê Tîşrînî de cerganê SMO'î sey "rim" xebitneno.

Pêkerdişê Şaristanî

Şar paweno ke qanûno bingeyî yo newî bivirazîyo. La hukmatê AKP'î îqtîdarê Erdoganî hîna pîl keno. Destbenderdişê Îmamoglu'yî de her çî zelal bî. Bi destê hukmî dîplomaya Îmamoglu'yî ameye betalkerdene. Hem hukm hem zî Unîversîteya Stenbolî xizmetê îqtîdarê Erdoganî kerd. Hêrişê Îmamoglu'yî de "Pêkerdişê Şaristanî" zî ame hedefgirewtene. Oxina ke Pêkerdişê Şaristanî pêkerdişê dînamîkanê cîyayan o. Yanî nimûneyê demokrasî yo. Îqtîdarê Pêkerdişê Şaristanî ra terseno, demokrasî ra terseno. Nameyê nê îqtîdarî "otokrasî" yo.

Çengê Edebiyatî

Xo bi xo

Newzat Valêrî

Ez kuncikê şewanê payîzî de
Bi xîyalê to
Yew wesarê şênayî kena pîl
Her çend xezan bikewo pelanê cuya ma
Ez bi hêviya to wextî şa kena...
***

La, ti ke şîya ez zaf bîya tal
Zerrê mi de vildarêk bi huşk
Odayê tenayîya mi de
Bêvengîyêk xorîn veng dana
Varanêk sîya vara çewres roje
Û ez bi xo menda mîyanê xo de...
***

Heskerdişê to ez kerda xerîbê xo
Ez sera şêrî-bêrî her ca mi rê xurbet o
Her ca de xatirayê to
Verê çimanê mi de wexto vîndîbîyaye
Ez xo de mend û menda...
***

Mi zana ke merdim sera şêro-bêro
Qet nêeşkeno xo ra biremo
Sey nameyê xo
Dejê xo çarneno xo de
Û mi zana to dima yar
Tena versîya mi menda mi rê...
***

Cana min a delale to dima
Ê awirê to yê xapînokî
Ez besta bi porê to yê sîyayî
Û ax û zar bîyo vîrdê zîwanê mi
Nika ez xo bi xo vajîyena
Sey awa vindertî xo de dejena...
***

Mi kesî ra ti nêpersa
Ne xebera to yena mi
Ne zî çîyêk yeno mi dest ra
Tenatîya xo de ez xo rê giran a
Gerayoxê qedere xo bîya ez...
***

Ax to dima ez xo ra bîya vila
Xora ez kewta bextê to dima
Werrê mi ke na cuya nêmcete de
Deyîr û şîrê mi est ê
Mi rê bîyê tesel û embazî...
Ti ke şîya yare
Ez paweyê yew wesarê şênayî ya...

Çime: Newzat Valêrî, Wexto Vîndîbîyaye, Weşanxaneyê Vateyî, Stenbol, 2016, rr. 27-30.

Mehmed Kurdî

Na dinya de Homayî ra vêşêr çîyêko bîn o bêpeynî çin o. Çi cuye, çi evîn, çi zulm, çi zordarîye, çi serkewtiş, çi vîndîkerdiş, bêguman rocêke do peynîya her çîyêkî bêro. Senî ke peynîya her çîyê est a, peynîya heme şeranê dinya zî aştî ya, çimkî şer çare nîyo, neçareyî ya. Aştîye kelama Homayî ya û aştîye de kesî vîndî nêkenê.

Kurdistan de nêzdî 45 serran yê mîyanê PKK û Dewleta Tirkîya de şer est o. Nê şerî de wirdî hetan de zî bi hezaran merdiman cuyê xo vîndî kerdê. Nê pîrodayîşanê dergûdilan de wirdî (kurd û tirk) hetan zî zaf xusarê pîlî dîyê û zehmetî antê. La peynî de înan zî fam kerd ke bi şerî wirdî hetî zî nêresenê armancê xo, aye semed ra zî înan seba vindertişê şerî û destpêkerdişê aştîye dest bi dîyalogan kerdê.

Peynîya ê dîyalogan de zî Serekê PKK'î Abdullah Ocalanî, hepîsxaneyê Îmralî de, veng da PKK'î ke çekanê xo rono û xo fesix bikero. Badê vengdayîşê Ocalanî PKK'î zî ca de waştîşê ey bi ca ard û vera Tirkîya adirbest îlan kerd. La temsîlkarê hetê dewlete îdda kenê û vanê, vengdayîşê Ocalanî YPG'î zî gêno xo mîyan, aye semed ra tenya çek ronayîşê PKK'î bes nîyo, coka ganî YPG zî çekanê xo rono.

Dima rojeva Tirkîya û Kurdistanî de minaqeşeyî nê dehkerayan ser o vêşî bîyê. Temsîlkarê dewlete vatêne YPG zî daxilê vengdayîşê Ocalanî yo, Sirri Sûreya Onderî ra teber temsîlkarê DEM Partî zî vatêne YPG daxilê vengê Ocalanî nîyo, yanê her yewî çîyêk vatêne.

La axarî peynî de Mezlûm Ebdîyî nê îddayê tirkan red kerdî û vat, Ocalanî çîyêko wina (çekronayîş) ma ra nêwaşt.

Raştî ci seba ke ma peyama Ocalanî bi vengê ey nêeşnawite coka ma nêzanê ke Ocalanî çîyêko winayên vat ya nê la ma baş zanênê ke armancê Dewleta Tirkîya astenkerdişê statûyê kurdanê Rojawanê

Dewleta tirke

Kurdistanî yo.

Tirkîya statûyê kurdanê Rojawanê Kurdistanî ra zaf tersena, coka Tirkîya destpêkê şerê Sûriye ra heta nika seba ke kurdan bêstatû verado bi heme hêzê xo galeyê kurdan kerd, bi hezaran çeteyî teber ra ardê û weye kerdê û şirawitê kurdan ser o, bi kilmekê çîyê ke nêmendî kerdî û ardî serreyê kurdan. La enê şer û çehdê Tirkîya heme bêhavlî mendê, yanê çîyê ke Tirkîya cira tersena do bêrê serreyê ci, çimkî heme rayîrî Sûriye de statûyê kurdan mojenê.

Mesela çekronayîş nîya

Semedê çareserkerdişê perseyan dîyalog û muzakere hertim xebitnayîşê çekan rê başêr o, la derdê Dewleta Tirkîya çareserkerdişê persan nîyo, teslîmbîyayîşê kurdan o.

Çimkî eke kurdê Rojawanê Kurdistanî çekanê xo ronê do bibê werdê fekê çeteyanê Tirkîya û ê terorîstê DAÎŞ'î do reyna sey Şengal tertelêyê neweyî bîyarê serreyê şarê ma. Aye semed ra zî mesala çekronayîş nîya, dişmenîya vera kurdan a. Çikî çî eleqeyê YPG'yê bi Tirkîya çin o, o tenya Rojavawanê Kurdistanî de, hardê xo ser de şarê kurdî galeyanê çeteyan ra paweno. La semedo ke Tirkîya estbîyayîşê xo çinêbîyayîşê kurdan ser o awan kerdo, YPG'î zî xo rê sey gef/tehdîd vînenno. Aye semed ra zî bi çekronayîşê armancê Dewleta Tirkîya oy o ke kurdanê ma yê Rojawanê Kurdistanî bêpawitîş verado û dima zî cayê destê înan (kurdan) de bi çeteyan reyde dagir bikero.

Armanc xapênayîş o

Eke cayêk de yew piyaameyîş

est o, manaya ci aya ke, uca de di hetî est ê la temsîlkarê Tirkîya sey ke înan bi xo enê prosesî nêdano destpêkerdiş, hetê binî (kurdan) red keno û vanê, ganî PKK bê şert û merc çekanê xo rono. Gelo madem wina yo çirê şîma no proses da destpêkerdiş? Şîma heta nika vatêne, "ê (PKK) terorîst ê, ma terorîstan reyde nêruşenê, ma do înan biqedînê". Ena ray se bîyo ke şîma mecbur mendê înan (PKK) reyde ronîşê û prosesê aştîye bidê destpêkerdiş?

Ma vajê ke PKK'î çekê xwu ronayê û vat "ma êdî vera Tirkîya şer nêkenê û ma xo fesix kenê", ena ray cayê Başûrê Kurdistanî ke şîma PKK kerdo mana û îşxal kerdo do se bibê? Ancî hardê û bajarê sey Efrîn, Girê Sipî, Serêkanîye ke şîma Rojawanê Kurdistanî de îşxal kerdê do se bibê? Şîma di hêzanê xwu ê cayan ra biancî û veng bikerê?

PKK serra 1978î de awan bîyo la bi se hezaran kurdê bêşûc û bêgunehê ke Dewleta Tirkîya verê awankerdişê PKK'î kiştê, surgun kerdê, keyeyê înan rijnayê û warê înan vêşnayê do se bibê?

Se serrî yo ke Dewleta Tirkîya ziwan, kultur û nasnameyê kurdan qedexê kerdê, nameyê bajar û dewanê kurdan bedelnayê, demografîyê Kurdistanî vurnayê. Ena ray temsîlkarê Dewleta Tirkîya qala nê zulm, jenosîd û tertelayan nêkenê, wurzenê vanê dewlete çî rey hesab nêdana çewî û çî rey zî nîno şîrovekerdiş, aye semed ra ganî şîma (kurdî) bê şert û merc çekanê xo ronê.

Qisurê ma meewnê dewleta şîma îlah nîya, ma kurdî zî evdê ci nîyê ke cira bîat bikerê. Ma kurdê seserra verê cû nîyê ke şîma ma bi zûranê xo yê bêbineyan bixapînê.

Ena ray eke raştî ci zî şîma wazenê kurdan rê aşt bibê, ganî şîma verê cû hesabê ê zilmanê ke şîma ardê serê şarê kurdî bidê û dima zî qanunê bingeyî de kurdan zî sey tirkan bikê hemwelatîyê seypî û heme heqanê kurdan yê sey ziwan, nasname û perwerde bidê. Nê eke şîma wina nêkerî bêguman do rocêke peynîya zilmê şîma zî bêro, çimkî seke ma sere de zî vat çîyêko bêpeynî çin o.

Kewê Redkan

Keybok xeyban dike

Dayika min her tim ji min re digot; Hevalên xwe yê heta roja dawiyê rind bibjêre. Ger tu wan hevalên xwe baş bibjêrî ew ên heta dawiya dawî li cem te bin, ne li pêşberî te. Min ew dem fêm nedikir gelo dayika min çima ji min re wusa dibêje.

Min didît ku ew û hevalên wê hemû rojên baş û nebaş li cem hev bûn, di hebûn û tunebunê de, xwarin û vexwarinê de li ba hev bûn. kesên din ne wek wan bûn, li pey hev gilî û gazinek ne baş ne dikirin, başî û nebaşiyên xwe rû bi rû ji hev digotin, dûre jî bi hev re diketin nava kêf û henekan.

Carana min ji dayika xwe re digot; Dayê; ew hinek hevalên te ji te re nebaşiyê dikin, lê dîsa jî hûn her tim li cem hev, li piştê hev dişekin, ger ez bim, ez ê hevaltîya xwe ji wan hinekan re qut bikim. Wê jî ji min re digot; Keça min, tu hê jî biçûk î, tu van hevaltîyên me yê dîr û dirêj fêm nakî, dema tu gihîşt nêzî emrê me tu yê ew dem bibînî ku ka ew hevaltîyên berê û heta vê gavê çawa nin.

Em caranan jî hevûdu aciz jî dibin lê dema em acizbûna xwe bi hev re rast bibêjin ew dem em hevûdu fêm dikin, em şaşîtiyên xwe vedigerînin ser rastiyên xwe, Dema tu mezin bû, tu yê baştir van rojan fêm bikî. Niha ez dibînim ewqas hvalên te, hevalbendên te hene, hêdî hêdî tu yê wan elek bikî, yê xêrnexwaz wê herin, ên xêrxwaz jî wê bi te re bimînin. Hevalbendên dayika min hê jî dema min dibînin behsa wê dikin, dema dikin axîni bendê piştê wan diqete. Wana wê demê çiqas ji hevûdu hez dikirin, çiqas qedir û qîmetê hev digirtin. Xwezila bi wan deman.

ya min jî, hevalbendiyên min jî ne wek yê dayika min û hevalên wê ne, carana di nava wan de hinek derdikevin, holê îca te nas nakin, dixwazin te kaşî jêre bikin û li ser piştê te lotikan bilfizin. Yek ji wan, ev çendek e bi min re xeber nade, ji min xeyidiye, min çend caran jê pirsî wusa bi serê pozê xwe got; Naax, ez ne xweyidîme, hinekî nexweş im, halê min û mecala min tuneye ez ji kesekî xeberdim.

Min jê re got, ger tu bixwazî ez hez dikim bê cem te, alîkariya te bikim. Tê bîra te gelo? Herî zêde ez û tu em li ser piştê kerê siwar dibûn, diçûn ser guhera pezê stewr, me kerme top dikirin, me ewqas çewalên xwe teji kerme dikirin, dîsa tevî barê xwe, li ser piştê kerê diketin pêşbirkê, ez bêriya wan rojan dikim. Dîsa herdu çavên xwe li min mêze nekir, bû pite pita wê û çû. Ez jî fikirîm dibe ku halê wê ne baş e, dema xwest ew ê dîsa ware li cem min.

Ez pir li ber xwe ketim. Min got rewşa hevala min ne baş e, ez çendekê wê aciz nekim heta ku bi ser xwe de hat.

Duh ez çûm ser kaniyê, min xwest ez çend heb fêraqên xwe bişom û hinek jî ava zelal bibim mala xwe. Dema ez gihîştim ser kaniyê, min dî Asê û hin cînarên me yê din li wir in. Min silav da wan, lê Asê piştê xwe da min, rahişt fêraqên xwe hilda û çû. Ez metel mam, Asê bi hemûyan re xeber dide lê tenê mirûzê xwe li min dike. Min ji wan cînarên pirsî gelo kula ku derê li Asê ketiye ku bi min re xeber nade? Gotin Asê jî te xeyidî ye, ew dibêje ev çendekê bi minre xebirade, lewma ez jî wê aciz bûme filan û bêvan, dur û dirêj behsa xeybên Asê ji bo min kiriyê gotin. Ger yeke xeybok heye ew jî ew bi xwe ye. Niha ez li benda wê me ku dema hişê xwe anî serê xwe wê demê ez van pirsan yeko yeko jê bipirsim. Ger ez bi wê hêrsa xwe biçûma ber derê wê, min ê şerekî mezin û giran derxista. Xeyb çiyê? meriv qet xeybên hevalên û cînarên xwe dike? Xewa min nayê, ez ê bibiecim. Ka bila çend roj derbas bin. Ez li benda wê me....

NEWROZ 2025

Tiştanok

Gelî hêjayan; mamik an jî tiştanok çandekê kevnar a gelê kurd e ku berê di civat û şevbêrkên xwe de ji hev dipirsîn. Me dîsa ji we re çend tiştanokên xweş amade kirine. Em hêvî dikin ku bi dilê we bin.

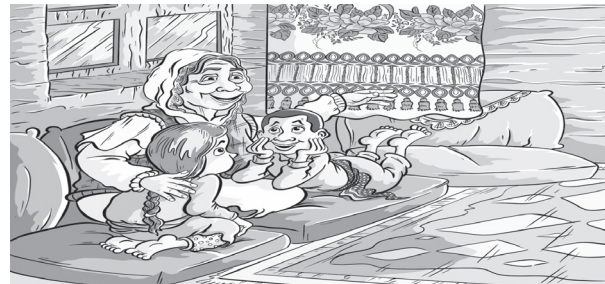
1-Ne ker e ne hêjtir e

Bar ji qalib mezintir e
Ew çi ye?

2- Gayê qor

Deng pê ket kire ore or

Ji deştê hat û çû jor
Wek stêrkên diçirise
deriye wê wek brûske
rondik davê wek nîske
De bêje ew çi ye?

Bersivên me ev in:

1- Gêrî 2- Tirên

Nanê we nayê xwarin

Berhevkar: Hilmî Akyol

Çar pênc kesên ruhayî diçin Dêrika Mêrdînê da ku li aşxaneyekê nan bixun. Dikevin hundir li ser maseyê rûdinin. Ev aşxane jî hem xwarinê Çêdike, hem jî çiyê araç û şerabê ye.

Yên ruhayî bala xwe didinê zilamek ket hundirê aşxaneyê. Hecî jî li wir rûniştiye. kî dikeve hundir, dibêje:

- Selam û elêkim hecî tu çawayî çî dikî?

Hecî dibêje: Wele ez vedixwum, mele tu jî keremke were.

Mele jî diçe li ser maseya wî rûdine. Ew jî hecî ye. Şêx Qedo jî dikeve hundir. ew jî di şaredariyê de dixebite. Navê wî Şêx Qedo ye. Hevalê hecî ye. Hecî jêre dibêje:

- Şêx Qedo were were, em eraqê vexun.

ji wan re eraqê tînin, didin ber wan.

Vanê ruhayî meze dikin. Hecî dibêje:

- Mele were, şêx were em eraqê vexun.

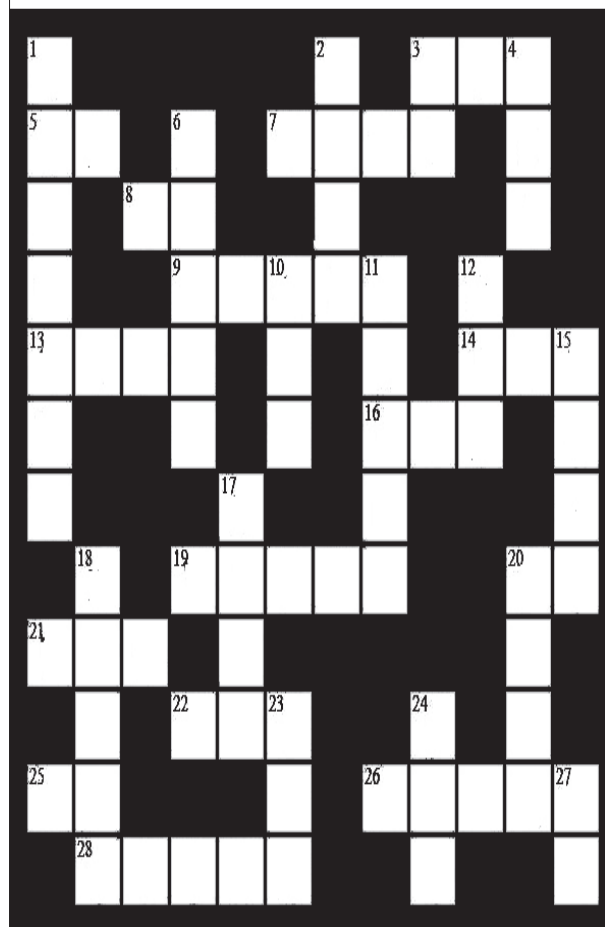
yekî ruhayî ji hevalê xwe re dibêje:

- Heval vana çawa hecî û mele û şêx in û eraqê vedixwun?

Ruhayî Hêdîka radibin ser xwe. ji xwediyê aşxaneyê re dibêje:- A jitere perê kebabên te. Wan kebaban jî xêra xwe bidin hinekên xizan. Bi xwedê em li vêdera nan naxun. Law mala we bişewite. yek şêxe, yek mele ye, yek jî hecî ye. Bala xwe bidinê hersê jî rûniştine eraqê vedixun. Ev nanê we nayê xwarin.

XAÇEPIRS

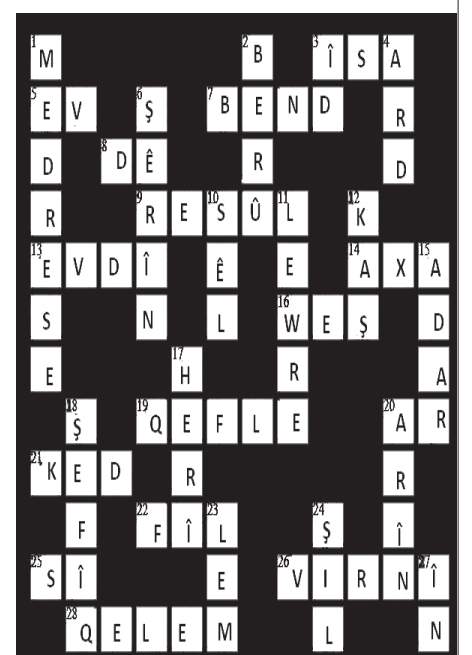
JI ÇEPÊ BER BI RASTÊ DE

- 3 - Alaveke ku berê ava vexwarinê tê de hiltanîn 5 - Cînavkeke pirjimar 7 - Malbatekî zimanî 8 - Cînavkek pirsîyariyê 9 - Cahil. Naşî 13 - Serhişkî 14 - Roja em tê de 16 - Cih 19 - Aşkera, xuya 20 - Pêvek 21 - Yekeyeke pîvanê 22 - Rengek 25 - Dayik 26 - Dibe ku. Guncav 28 - Tunekirin, ji holê rakirin

JI JOR BER BI JÊR DE

- 1 - Nexweşiyêke dema ku xwarinek li mirov neyê derdikeve holê
- 2 - Gundekî dîrokî yê Nisêbînê.
- 3 - War
- 4 - Roj
- 6 - Navekî jinan
- 10 - Madenekî giranbuha
- 11 - Cihê ku ava lehiyê tê de diherike
- 12 - Çal û cihê ku berê ava vexwarinê jê derddixistin
- 15 - Balendeyêke kedî
- 17 - Heywanên ku li malê tîn xwedî kirin, ne bejî
- 18 - Zemq
- 20 - Balendeyêke ku li malan tê xwedîkirin
- 23 - Çemekî bi navê deng yê Misrê
- 24 - Birêveçûn
- 27 - Rojêke heftiyê

Bersiva hefteya borî

Rohat
Bulut

Du şanogerên nemir: Hêvî û Yekta Herekol

Di berga Kovara Rewşen de ev tişt, "Şano civakî ye û ji bo civakê ya ku baş e dike. Îro di şanoyê de pirsgrêka exlaq heye. Ji ber ku şano ji mista civakê hatiye derxistin. Şano(geri)ya xweserîya demokratîk, li hemberî êrîşên bi çekên birdozî û çanda madî ya modernîteya kapîtalîst, divê neteweya demokratîk biafirin e û civakê biparêz e." hatibû nivîsîn.

Belê gotineke balkêş û di cih de ye. Îro di şanoyê de pirsgrêk heye. Bêguman bi giştî di çand û hunerê de pirsgrêkên mîna ji rastiya civakê qûtbûn û ji wateya xwe ya çand û hûnerî durtetin li ber çavan e. Mirov vê yekê di saziyên çandî yên Kurdî de jî bibîne. Çand, tenê veguherîye hunerê û di hunerê de jî muzîk û enstrumanên wê. Lê ji ber mijara me ne ev emê vê derbas bikin.

27ê Adarê Roja Şanoyê ya Cîhanê ye. Şanoya Kurdî bi salan e ku bi saya şanogerên Kurd xwe li ser piyan dihêle û bi hunerî êş, azad, serpêhatî, trajediyên civakê derdixin ser dikê. Her çiqas di şanoya Kurdî de piranî lîstîk ji wergerên biyanî be jî hewildanek ber bi çav heye. Bi taybetî jî ji bo bakurê Kurdistanê vê tespîtê dikim. Lê belê şanogerên Kurd ên ku ji bo şanoya Kurdî xebatên giranbûha jî kirine divê hertim xebatên wan bîn bibîrxistin.

Belê 27ê Adarê Roja Şanoyê ya Cîhanê ye. Di vê rojê de dixwazim du şanogerên Kurd bibîr bînim û hinekî jiyan û serpêhatiyên wan parve bikim. Tesaduf jî ev e ku şanogerê Kurd Gafur Dogan (Hêvî) di 27ê Adara sala 1971an de ji dayik dibe. Şanoger û şoreşger Yekta Herekol jî li Sûriyeyê li hemberî komkijiyaya rejîmê, di 27ê Adara 2004an, Roja Şanoyê ya Cîhanê de, ji bo bêdengîya hunermendan şermazar bike bedana xwe dike agir û nemir dibe. Bi minasebeta Roja Şanoyê ya Cîhanê em dixwazim şanogerên Kurd bibîr bînim.

Çiroka "Gurî" dinivîse

Şanoger Gafur Dogan (Hêvî) di 27ê Adara 1971ê de li navçeya Qosera Mêrdînê ji dayik dibe. Hêvî di malbateke welatparêz de mezin dibe û bavê wî yek ji girtiyên Zindana Amedê yê Hejmar 5 a 12ê Îlona 1980yî ye. Hêvî di zarokatiya xwe de dema diçe pola 8an a dibistana dewletê rojekê mamosteyê dibistanê yê zimanê tirkî dibêje; "Li Tirkîyeyê ji bilî zimanê tirkî ziman tune ye!" Hêvî, vê yekê napejirîne, li dijî wî radibe û dibêje; "Belê, zimanê me heye û ez kurd im!" Li ser vê yekê ew ji dibistanê tê qewirandin. Hêvî, piştî jî dibistanê tê avêtin bi serê xwe dikeve nav hewldanan û bi xwendin û nivîsê her eleqeder dibe. Ji aliyekî ve qala jiyana xwe dike û çiroka "Gurî" dinivîse. Dixwaze hevalên xwe ji vê çirokê haydar bike û ji ber vê yekê bala wî dikeve ser şanoyê. Di 1983yan de li Qoserê diçe kurseke şanoyê û piştî şeş mehan bi hevalên xwe re lîstikeke şanoyê derdixin. Êdî hezkirina wî ya ji bo şanoyê hêj zêde dibe. Li aliyekî din jî Hêvî, ji bo debara malbata xwe dixebite.

Tevlibûna Çand û Hunerê

Şanoger Hêvî, di 1989an de diçe Îzmîrê. Piştî demekê li wê derê tevli xebatên çand û hunerî dibe. Li NÇMA Izmirê, bi awayekî xurt tevli karên hunerî dibe. Di heman salê tevli xebatên siyasî jî dibe. Ji bo azadiya Kurd û Kurdistanê têdikoşe. Hêvî, di 1993yan de tê binçavkirin û rastî îşkencîyên

Di Roja Şanoyê ya Cîhanê de şanogerek tê dinê û şanogerek jî nemir dibe. Şanoger Gafur Dogan (Hêvî) di 27ê Adarê de ji dayik dibe û şanoger Yekta Herekol jî di 27ê Adarê de, li hemberî bêdengîya hunermendan xwe dike agir û nemir. Bi minasebeta vê rojê em wan bi rêzdarî bi bîr tînin

giran tê. Hêvî, bi tu awayî serê xwe natewîne û hêj çalaktir xebatên xwe didomîne. Hêvî, di şanoya kurdî ya gelêrî "Kosegelî" de pirî caran wekî lîstikvan cih digre. Heta sala 1998an bi vî awayî di gelek çalakî û karên hunerî de cih digre û şanoyên bi navê "Halepçe, Hêviya Me Hûn in, Gurî, Trêna Aştîyê" dinivîse.

Bala wî li ser şoreş û hunerê ye

Hêvî, êdî li hemberî pergalê hew dikare xwe bigire û dixwaze li qadên azadiyê têkoşîna xwe berdewam bike. Di bihara 1998an de berê xwe dide çiyayên azad û tevli nav refên azadiyê dibe. Hêvî, wekî şervan û hunermendekî piralî hertim bala wî li ser şoreş û hunerê ye. Di xwendin û nivîsê xwe de ji bo hunera şoreşê dixebite. Di warê şano, senaryo û wêjeyê de gelek nivîs û gotaran dinivîse. Li NÇMA Îzmîrê û li "Şanoya Çiyê" di şanoyên ku piranî wî bi xwe nivîsandiye wekî derhêner û lîstikvan di şanoyên "Birîna Qado, Demokrasî, Wuha ye, Gurî, Xwedêhûta Ango Bedet, Agirê Bêdawî" de cih digre. Kurtefîlma "Berf" (2001) dinivîse û tê de dilîze. Beriya ku şehîd bibe, di şanoya "Çiroka Gul û Masî" dinivîse û derhêneriya wê dike. Di şanoyên ku weke lîstikvan tê de xebitine ev in: "Çiroka Axe, Zîlan, Lewha Qaderê, Rû, Nemrût, Teyrê Zîv, Kurdistan Mêtîngê e, Azra" û filmên bi navê "Eyna Bejnê û Jenûra."

Şanoger Hêvî, bi rêhevalê xwe Şanoger Yekta re her tim di xebatan de hevkarê hevdu bûn. Ş. Yekta Herekol li Sûriyeyê li hember komkijiyaya rejîmê, di 27ê Adara 2004an de, Roja Şanoya Cîhanê, ji bo bêdengîya hunermendan şermazar bike bedana xwe dide agir û nemir dibe. Şehîd Hêvî jî ji bo tevlibûna mîhrîcana şanoyê ya Kerkûkê, di 27ê tebaxa 2004an de di qezeya

trafikê de jiyana xwe ji dest dide û tevli karwanê şehîdan dibe.

Xeyala mezin a Şehîd Hêvî û hevalên wî ew bû ku berxwedana Zindana Amedê û ji dîroka berxwedana Kurdistanê şanoyan derbixe ser dikê. Yek ji xwestekên Şehîd Hêvî jî li hemû bajar

û navçeyên Kurdistanê û bi taybetî li Qoserê dibistan û akademiyên huner û şanoyê veke û dixwest perwerdiya şanoyê bide zarokên Kurd.

Tarîfî bi bedena xwe ronî kir

Şanoger Yekta Herekol (Erdogan

Kahraman) jî di sala 1968an de di meha adarê de li Xozatê ji tê dinê. Herekol jî wekî hemû welatîyên ji Dêrsimê bi çirokên êş ên Komkujîya Dêrsimê ve mezin dibe.

Herekol, li Zanîngeha Gazî ya Enqereyê dixwîne. Ew jî wekî şehîd Hêvî dixwaze di warê şanoyê de serpêhatiyên gelê kurd vebêje. Li ser vê esasî xebatên şanoyê pêş dixê. Bi dehan lîstîk nivîsîn û lîstin. Her tim wekî şanogerekî şoreşger tevgeriya û xebatên xwe pêş dixistin. Ligel xebatên şanogeriye xebatên siyasî jî dimeşand. Şanoger Herekol jî demekê tê girtin û di zindana Erziromê de dimîne. Herekol jî wekî her ciwan û şoreşgerekî Kurd berê xwe dide çiyayên Kurdistanê. Ew jî tevli nav refên Têkoşîna Azadiyê dibe.

Herekol hem wekî şanogerekî hem jî şervanekî azadiyê têdikoşe û xebatên xwe dimeşin e. Herekol piştî her çalekiyên gerilayan ji bo wan lîstikên şanoyê pêşkêş dikir.

Nemir dibe

Di sala 2004an de di maçeke fitbolê ya li Qamişlo de rejîma Esat êrîşî alîgirên tîma Cîhad Qamişloyê kiribû. Di wê êrîşê de 33 welatîyên Kurd hatibûn kuştin. Li dijî vê êrîşê û komkujiyê jî wekî hertim bêdengîyek hebû. Lê belê Yekta Herekol şanoger û şoreşgerekî gelekî hestiyar bû. Li dijî vê bêdengîyê û li dijî komkujîya li ser Kurdan a rejîma Sûriyeyê helwesta xwe nîşan dide. Di 27ê adara 2004an de, Roja Şanoyê ya Cîhanê, ji bo bêdengîya hunermendan şermazar bike bedana xwe dide agir û nemir dibe.

